

Pravništvo: Ljubljana, Knafeljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—

Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafeljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Gdansk in Posaarje

Če se v mednarodnem časopisju pri-
merjajo volitve v gdanski »Volkstag«
s saarskim plebiscitom in se delajo iz te
primerjave zaključki, ki jih v Berlinu
menda ne slišijo radi, so tega krivi na-
rodni socialisti sami. Kajti oni so bili
prvi, ki so dajali tem volitvam plebiscit-
ni značaj. Nedavno je »Jutro«
poročalo v metodah gdanskega hitlerjevkega
diktatorja Forsterja in o vmešavanju ak-
tivnih nemških ministrov v volilno bor-
bo. Volitni dan pa je še presegel vse,
nad čemer je strmel inozemstvo in so se
pritoževali prizadeti domačini. Zvest
volilni paroli »Nazaj k Nemčiji«
je narodno socialistični voditelj, ne meneč
se za mednarodno kontrolo in za statut
svobodnega mesta uporabil vsa sredstva,
ki so značilna za sistem kljukastega kri-
ža, da doseže ono 90odstotno večino, s
katero je hotel doseči saarski vzgled in
s spremembo ustave izvesti na svojo ro-
ko Hitlerjevo poenotenje.

Nedeljske volitve v Gdanku niso bi-
le domača, notranja zadeva. Nemčija sa-
ma je prevzela vodstvo in s svoje stra-
ni storila vse, da doseže cilj, ki si ga je
postavila. Še tik pred volitvami je »Völ-
kischer Beobachter«, glavno strankino
glasilo, delal propagando z debelo tiska-
nim naslovom »Danzig wählt Deutsch-
land«. Trije aktivni ministri iz Berlina
so aktivno posegli v volitve, na volilni
dan je prišel v Gdansk še sam mojster
hitlerjevske propagande, minister Göb-
bels, posebni vlaki pa so pripeljali na
volišča iz Nemčije nad 7000 ljudi, ki so
svoje domače mesto že davno zapustili
in bi torej v normalnih razmerah tam ne
mogli voliti. Skratka: vse kakor v Po-
saarju.

Prav zaradi teh visoko napetih nad-
pa je bil izid volitev za Berlin bridko
razočaranje. S tolikim propagandnim
aparatom in z vsemi sredstvi upravne
diktature ni narodno socialistična stran-
ka dosegla niti polnih 60 odstotkov od-
danih glasov, tedaj komaj 7 odstotkov
več kakor pri volitvah v letu 1923. Res
znaša absolutni prirastek glasov vendar-
le 30.000, toda to na videz znatno šte-
vilo ne pomeni mnogo, če se uvažuje
večja volilna udeležba in se ima pred
oči, da izkazujejo porast tudi sociali-
sti, centuristi in Poljaki. Še poraznejše
pa je razmerje, če se pogleda na rezul-
tat v samem mestu Gdanku. Tu stoji
proti 84.000 narodno socialističnih glas-
ov 80.000 opozicijonah. Forsterjeve
metode so se torej obnesle bolj med
okoliškim prebivalstvom, kjer ni bilo za-
dostne odpornosti in kjer se tudi ni va-
rovala volilna tajnost.

Če so imele biti volitve plebiscit, se ta
ni obnesel za rjavo fronto in tudi ne za
duhovno priključitev današnji Nemčiji.
Saj Forster ni dosegel niti dvetretjinske
večine, ki bi jo potreboval za namerava-
no spremembo ustave.

Po saarskem plebiscitu je razglasal
nemški narodni socializem zmago za
svoj uspeh. Hitlerjevski duh — tako se
je reklo — je zopet pridobil že skoro iz-
gubljeno zemljo nemški domovini. Po-
stavljena je bila zahteva, da se tudi dru-
gode izvede plebiscit, ki naj odloči o dr-
žavni pripadnosti odtrganih delov Nem-
čije. Gdansk je imel biti prvi poskus, za-
to so narodni socialisti izsilili predčasne
volitve in napeli vse sile, da bi bila nji-
hova demonstracija proti versajski po-
godbi in Društvu narodov kar najimpo-
zantnejša.

Gdanski primer pa je ravno naspro-
tno dokazal, da kljukasti križ v inozem-
skem nemstvu nima tiste probnostnosti in
privlačnosti, kakor bi rad sugeriral me-
narodni javnosti. Kar so prej že trdili
pravi poznavalci razmer, je postalo očit-
no: v Posaarju ni zmagal narodni social-
izem, nego nemško domoljubje, ki je
za ceno združitve z domovino vzelo na-
se tudi breme kljukastega križa. Morda
bi glasovanje v Gdanku bilo izpadlo
drugače, ko bi imelo za cilj legalno zdru-
žitev z Nemčijo. To pa bi se bilo zgo-
dilo kljub hitlerjevski totaliteti in ne za-
radi nje. V Gdanku se je pokazalo, da
skoro polovica prebivalstva odklanja hi-
tlerizem. Za prestiž narodnega socializ-
ma so vsekakor nedeljske volitve boleč
udarec, za inozemstvo pa učinkovit po-
uk.

Pod vtisom Gdanske se predstavljajo
aspiracije hitlerjevske Nemčije na za-
vladanje v Klajpedi, v Avstriji in dru-
gde v precej drugačni luči, kakor je
morda izgledalo dosedaj. Usmerjenost
inozemskega nemstva se ne da meriti s
saarskim merilom in nobenega dvoma
ni, da bi propaganda kljukastega križa
tudi drugod dosegla podobno razočara-
nje kakor v Gdanku. Tudi za Avstrijo
je to veljalo dokler ni zavladala režim-
ska diktatura. Če danes ni več tako, je
temu kriva le zgrešena politika, ki je,
posnemajoč Hitlerjeve geste, približala
hitlerjevski fronti neverjetno število
ljudi, čeprav so ji prej stali nezaupljivo
ali celo sovražno nasproti.

Posledice gdanskih volitev se danes
še ne dajo pregledati. Za enkrat je opa-
žati v Berlinu precejšnjo poparjenost,
ki se kaže zlasti tudi v tem, da so nem-
ški listi porabili konferenco v Stresi kot
dobrodošel povod, da odstavi Gdansk
z dnevnega reda. Kako pa se bo pril-
agodila gdanski izkušnji taktika nemške

Stara bolezen vseh konferenc

Kresanje vseh mogočih nazorov v Stresi — Konferenca je zašla v splošnosti, ki so na podobnih sestankih običajne — Tudi ne bodo sklenili nobenega pomembnega ukrepa

Stresa, 12. aprila. č. Po snočni seji, ki
je trajala od 19.30, so francoski in angleški
državniki sprejeli novinarje in jim obraz-
ložili uradni komunikate. Toda, dočim sta
bila Flandin in Laval precej rezervirana,
je angleški zunanji minister Simon obično
govoril o položaju na konferenci, ugotovil
tako neločljivo solidarnost med zapadnimi
evropskimi velesilami in nato izjavil med
drugim: Potrebno je, da se ta solidarnost
razširi na vse ostale narode. Anglija sna-
trva slej ko prej kolektivni sistem za osno-
vo evropskega miru. Ona obsoja nemške ukre-
pe z dne 16. marca, prav zato pa se zavze-
ma za organizacijo miru, ki bi obsegala vse
evropske narode in stonela na načelih Dru-
štva narodov. V Berlinu sem skušal orido-
biti Nemčijo za te načrte, ki so konkretno
podani v londonski angleško-francoski iz-
javi. Kršitev versajske mirovne pogodbe,
kakor jo je zakrivila Nemčija, ne sme ostati
nemaščevana. Definitivnih sklepov na
dosedanjih sejah ni bilo in jih je pričako-
vati šele ob zaključku tretje ali četrte seje.

Predsednik angleške vlade Macdonald je
izjavil avtoritativno, da Francije, Italije in
Velike Britanije ni mogoče že zaradi nji-
hovega lastnega interesa ločiti druge od
druge, kadar gre za ohranitev evropskega
miru. Ena glavnih nalog angleških obiskov
je, da doženejo, ali je mogoče računati na
lojalno sodelovanje Nemčije z Društvom na-
rodov pri organizaciji ter ohranitvi miru
v Evropi. Velika Britanija smatra Društvo
narodov za organizacijo, ki naj omogoči po-
gajanja o mednarodnih mirovnih pogodbah.
Načelo kolektivne varnosti smatra angleška
politika za temeljno. Zato je pripravljena
sodelovati pri njegovi ustvaritvi z vsemi

praktičnimi sredstvi, ki so na razpolago.
Prav tako bo skušala doseči mednarodno
ureditev oboroževanja. S svoje strani je
voljna pristati na nadzorstvo nad oborože-
vanjem po posebni ustanovi Društva narod-
ov. Čeprav bi Velika Britanija pozdravila
povratek Nemčije v Društvo narodov, pa
ne gre tako daleč, da bi to zahtevala, če
bi ta akcija več škodila kakor koristila in
če bi ogrozila medsebojno zaupanje v Ev-
ropi, kar je edino osnova mirovne stavbe v
Evropi.

Francoski zunanji minister Laval je naj-
prej razložil novinarjem francosko sno-
me Društva narodov, ki jo bosta podprli
tudi Velika Britanija in Italija in katere
posledica bo moralna obsodba Nemčije, na-
to pa pojasnil še svoja pogajanja z Rusijo
zaradi varnosti v vzhodni Evropi.

Nemčija se umika

Stresa, 12. aprila. g. Angleška diplomaci-
ja je dosegla uspehe in konferenca v Stresi
se bo le končala s pozitivnim izidom. Urad-
ni komunikate, izdan ob 8. zvečer ugotavlja,
da je Berlin odnehal z odporom proti vzhod-
ni pogodbi, Angleškemu poslaniku v Berli-
nu se je posrečilo dobiti od zunanjega mini-
stra Neuratha obvezno izjavo, da je držav-
na vlada pripravljena pristopiti k vzhodni
pogodbi in opustiti svoje ugovore, če bodo
ostale podpisnice te pogodbe medsebojno
zagarantirale druga drugo vojsko pomoč.
Poljska bo morda pozneje sledila vzgledu
Berlinu. Sedaj bo lahko tudi letalska kon-
vencija za zapad stopila iz prehodnega sta-
dija v fazo konkretnih pogajanj.

Macdonald brani Anglijo

Razprava o francoski spomenici Društvu narodov — Macdonald o ureditvi razmer v Srednji Evropi

Današnja dopoldanska konferenca se je
pričela ob 9.30 in končala po 13. Posvečena
je bila temeljiti razpravi o posledicah fran-
coske spomenice svetu Društvu narodov, ki
pride v razpravo 15. aprila. Zatem so go-
vorili dokaj obširno o ukrepih, ki jih je treba
izdati za primer novih kršitev mednarodnih
pogodb v interesu ohranitve miru in prišli
pronečati v zvezi s tem londonski komu-
ni-ke od 3. februarja.

Popoldne se je vršila splošna razprava. V
krogih angleških udeležencev konference so
imeli posla s tem, da so razčistili nekatera
nesporazumljenja glede razpoloženja Angli-
je. Med temi prizadevanji je omenbe vre-
den preklic dopoldne v Londonu objavljene
Reuterjevega komunikata, ki v skoraj
kategorični obliki ugotavlja, da Anglija raz-
zen letalske pogodbe ne bo prevzela nobe-
ne obveznosti v Evropi.

Macdonald je namreč glede na to Reuter-
jevo trditve izjavil:

Za zunanjo politiko angleške vlade odgo-
vorni ministri so trenutno v Stresi, ne pa v
Londonu. Prizadevanja za sklenitev tako
zavane podunavske pogodbe bodo morda po
splošnih pričakovanjih privedla do bilate-
ralnih pogodb v srednji Evropi. Pri teh po-
godbah bodo najbrže udeležene Avstrija in
njene sosedne države, predvsem Italija, Českoslo-
vaka in Jugoslavija. Upanje je, da bo za
srednjo Evropo dosežen učinkovit sporaz-
um, in sicer tak, da bodo v primeru nasil-
nega ogrožanja ali kršitve neodvisnosti Av-
strije, bodisi Italija, bodisi Mala antanta s
Francijo nemudoma storile vse potrebne
ukrepe. Neposredno sodelovanje Anglije pri
tem ne prihaja v poštev, vendar pa je treba
računati s tem, da je Anglija za resen pri-
mer obveščena o pripravljenih ukrepih in
morebitnih korakih. Šele na koncu konfe-
rence se bo razpravljalo o okoliščinah za

mir v vzhodni Evropi, pri čemer pa je tre-
ba poudariti, da v vprašanju vzhodne po-
godbe v Stresi ni nameravan več kakor in-
formativen razgovor.

Komunikate

Stresa, 12. aprila. w. Komunikate o poteku
današnjih razprav na konferenci se gla-
si:

Na konferenci v Stresi so se danes na-
daljevala posvetovanja na Isoli Belli in
trajala dopoldne od 9.30 do 13. Ob 15.30
so se nadaljevala. V opoldanskem odmoru
sta samo premier Macdonald in državni
podtajnik Suvich prišli v Streso, dočim
so ostali ministri skupno z Mussolinijem
obedovali na otoku. Na dopoldanski seji
se je končala splošna razprava o vpraša-
nju kršitve enostranske odgovornosti voja-
ških določb v versajski pogodbi ter o
ukrepih, ki naj bi preprečili ponovitev
takšnih enostranskih dejanj. V teku
splošne razprave so voditelji treh dele-
gacij obrazložili in izmenjali naziranje o
francosko-angleški izjavi z dne 3. febru-
arja, o položaju, ki je nastal po sklepu
nemške državne vlade z dne 16. marca
ter slednjič o prizivu, ki ga je francoska
vlada s tem v zvezi poslala Društvu na-
rodov.

Od popoldneva dalje bo konferenca v
tehničnem in juridičnem pogledu podro-
no proučila vsa vprašanja, ki jih vsebuje
francosko-angleška izjava z dne 3. febru-
arja in sicer podunavsko pogodbo, vzhod-
no pogodbo, letalsko konvencijo ter sta-
lišče Nemčije nasproti Društvu narodov.
Vrstni red, po katerem se bodo ta vpra-
šanja obravnavala, še ni znan.

Anglija sama je v Stresi pokazala veli-

Podunavski pakt

Italija, Francija in Mala antanta naj bi s pristankom Anglije v smislu pakta DN jamčile za neodvisnost Avstrije

Stresa, 12. aprila. wg. Glede tako zva-
ne podunavske pogodbe sta v Stresi v razpra-
vi dve obliki. Po prvi bi si v bilateralnih
in recipročnih pogodbah Avstrija in njene
sosedne medsebojno jamčile neodvisnost in
nedotakljivost, po drugem naziranju pa naj
bi se skušale doseči kolektivna pogodba,
dasi so prav v tem pogledu v Rimu zelo
skeptični.

Po izjavah odločilnih politikov bo podu-
navska pogodba zasidrana v čl. 16, statuta
Društva narodov in naj bi prizadete drža-
ve sklenile dvostranske pogodbe. Pogajanja
o njih naj bi se začela takoj po konferenci
v Stresi. Po tej pogodbi naj bi Italija,
Francija in države Male antante v pri-
meru, če bi bila ogrožena neodvisnost in
svoboda Avstrije s tihim pristankom An-
glije nemudoma ukrenile vse potrebno. Av-
tomatično uveljavljenje čl. 16 pakta Dru-
štva narodov bi kršilo mir in imelo za po-
sledico uporabo gospodarskih in finančnih
sankcij.

V Stresi se vršijo pogajanja, toda ob-
enem je znana stvar, da se bo dal dokonč-
ni sporazum v Evropi doseči samo z ude-
ležbo še ostalih držav zaradi česar sili v
ospreje možnost sklicanja nove konfe-
rence v Londonu, na kateri naj bi bile za-
stopane tudi Nemčija, Poljska in Rusija.

ekspanzije, se bo videlo šele, ko bo pre-
magal prvi porazni vtis. Izgleda pa, da
s plebiscitu po »saarskem«
vzoru ne poj-
de.

Ta konferenca bi imela nalogo, da bi spra-
vila razorožitveno vprašanje s sveta tako,
da bi varnostni problem reševala za Evro-
po enotno. Tako vsaj je treba razumeti
Macdonaldovo izjavo, da bi se mogel mir
zajamčiti v Evropi samo s kolektivnim si-
stemom in jamstvi. V tem vprašanju so
se zastopniki Italije in Anglije znatno pri-
bližali.

Anglija sama je v Stresi pokazala veli-

Italija ponuja vojaški pakt

Da bi se zavarovala pred Nemčijo, ponuja Italija Franciji, Mali antanti in Balkanski zvezi vojaško pogodbo

Pariz, 12. aprila. g. »L'Ouvreur«
piše v zvezi z razpravami v Stresi o aktivnosti
Italije in Avstrije in poročila med drugim:
Glede na izid madžarskih volitev je dobil
Mussolini vtis, da je Madžarska za Itali-
jansko politiko več ali manj izgubljena. S
tem je vsekakor otežkočena preprečitev
Anschlusa, zaradi česar je smatral Musso-
lini za potrebno, da je treba uvesti ener-
gične ukrepe zoper morebitno nemško pu-
stolovščino v Avstriji. Že pred nekaj dne-
vi je zato ponudil francoski vladi franco-
sko-italijansko vojaško zvezo za obrambo
Avstrije. Svojo ponudbo je opremil tudi z
obljubo, da bo obenem zaključil vojaško

ko zanimanje za zaključitev letalske kon-
vencije, pri čemer je upoštevana tudi ude-
ležba Nemčije. Z dvostranskimi pogodbami
bi se bilo treba tudi v tem vprašanju
zavarovati pred presenečenji. Zatrjujejo,
da bi Francija pristala na to angleško po-
litiko in je tudi Anglija prevzela obvezno-
sti, ki jih je zahtevala Francija. Današnji
dan bo najbrž odločilen za določitev skup-
ne podlage v pogodbi treh velesil.

Stresa, 12. aprila. g. Bajje je Simon v

Izza kulis v Stresi

Informacije svetovnega tiska o razpravah v Stresi Francija in Italija solidarni, Anglija še okleva

Pariz, 12. aprila. Ag. Pariški listi ocenju-
jejo prvi sestanek v Stresi optimistično.
Mnenja so, da bo zaključni komunikate po-
udaril solidarnost vseh treh držav. Glede
Macdonaldovega poročila so listi zadovoljni.
Predvsem pozdravljajo njegovo izjavo,
da ni mogoče dovoliti, naj se Nemčija vrne
v Društvo narodov, če ne izpolni po-
trebnih pogojev.

»Petit Parisien«
navaja kot bitno zahte-
vo francoskega stališča, da je treba ožigo-
sati kršitev pogodb s strani Nemčije. Še
važnejše pa je, da države ustvarijo pravni
instrument, ki bo mogel take kršitve v bo-
doče preprečiti. Države, naklonjene miru,
naj že zdaj določijo sankcije proti tistemu,
ki bi v bodoče kršil mednarodne pogodbe.
List pristavlja, da je Italija popolnoma na
strani Francije. Macdonaldova izjava do-
pušča še dosti velik optimizem glede konč-
nih sklepov.

»Matin«
poroča, da so bili nemški dopis-
niki v Stresi dokaj razočarani, ko so ugo-
tovali, da potekajo razgovori ugodno in da
vlada med zastopniki Francije, Velike
Britanije in Italije veliko soglasje. List po-
roča, da je Laval zagovarjal v Stresi, naj
bi sprejeli popolnoma jasno načelo, da je
treba kršitelje mednarodnih pogodb sma-
trati za napadalce in odrediti proti njim
vse tiste gospodarske in finančne sankcije,
ki jih določa pakt Društva narodov. Laval
je dalje zahteval, da morajo v Stresi brez-
pogojno sprejeti vse potrebne sklepe za
ohranitev neodvisne Avstrije. Glede letal-
skega pakta Francija ni mnenja, naj bi imel
splošni in enolični značaj. Vsekakor bi bi-
lo bolje, če bi ta pakt bil sestavljen v
obliki dvostranskih pogodb.

Pariz, 12. aprila. AA. Jules Sauerwein iz-
raža v »Paris«
»Sourc«
svoje nezadovoljstvo
nad britansko akcijo in pravi: Mislim, da
sem se med vojno in po vojni udeležil skoraj
vseh mednarodnih konferenc, toda vi-
del nisem niti ene konference, kjer bi bili
nazori v takšnem razsulu.

Posebni dopisnik lista »Journal des De-
bats«
zaključuje svoje poročilo z besedami:
Vse kaže, da zaseda ta konferenca marljivo,
toda jalovo.

Dopisnik »Temps«
tako definira raz-
položenje v Stresi: Italijani so zadovoljni,
Franciozi so rezervirani s tendenco k opti-
mizmu. Pri Angležih je najprej vladala
hladnokrvnost in rezerviranost, snovi je pa
ta rezerviranost začela vidno popuščati.

Sankcije proti kršitvi versajske pogodbe

Stresa, 12. aprila. AA. Poučeni krogi za-
trjujejo, da sta italijanska in angleška de-
legacija danes izjavili, da bosta podprli
francosko spomenico pri Društvu narodov.
Svet Društva narodov bo sam določil, kak-
šna naj bo končna resolucija o uvedbi voja-
ške dolžnosti v Nemčiji. Vse tri države so-
glašajo glede potrebe, da se ojačijo ukrepi
za varnost Evrope. Francija je sporočila,
da je v to svrhu že podvela nekatere po-
bude in da bo svoje delo nadaljevala. Ita-
lija se bo ravnala po njenem primeru. Spo-
redno s tem bi mogla Velika Britanija na-
daljevati svoja pogajanja z Nemčijo. Konfe-
renca v Stresi, ki je dejansko že danes do-
segla želene cilje, se bo uradno končala ju-
tri.

Italijanske informacije

Milan, 12. aprila. AA. »Corriere dela Se-
ra«
pravi o prvem sestanku v Stresi, da so
razgovori potekali v popolnem medsebojnem
zaupanju. Glede morebitnih sklepov ne ka-
že konference ne podcenjevati ne prece-
njevati.

»Popolo d'Italia«
poroča, da je Italija za
iskreno sodelovanje in da je pripravljena
tvojo voljo podkrepiti z bajoneti. Evropski
položaj je tako zamočan, da ga je treba

Berlinu že sondiral teren za novo konfe-
renco evropskih državnikov v Londonu.
Danes je eden izmed udeležencev konfe-
rence v zasebnem razgovoru sprožil pred-
log, naj bi v Londonu sklicana konferen-
ca razpravljala o izpremembi razorožitve-
ne konference v konferenco za varnost
Evrope, na katero naj bi bila seveda po-
vabljena tudi Nemčija. Sklicanje take kon-
ference je že odvisno od odločitve v Ber-
linu.

zelo obzirno oceniti in upoštevati vse mož-
nosti prihodnosti.

»Stampac«
trdi, da soglašajo Angleži v
načelu s sestavo spomenice Društva narod-
ov o Nemčiji. Boje pa se, da bo ta spome-
nica povzročila v Zenevi preburno razpra-
vo in da bo poslabšala položaj med zapad-
nimi državami in Nemčijo. Če hoče Anglija
pozitivno sodelovati pri delu miru, je treba
v Stresi najti točne, jasne in soglasne linije,
ki bodo trajno obvezne za vse tri države.
V poluradni reviji »Affari Esteri«
piše znan publicist Engely, da bi sprejetje nem-
ških zahtev pomenilo popoln polom zmago-
valcev svetovne vojne. Zato smo mnenja,
da ne kaže pakla o Društvu narodov ločiti
od mirovnih pogodb.

Nemci ne verujejo v uspeh Strese

Berlin, 12. aprila. AA. O konferenci v
Stresi piše »Völkischer Beobachter«, da
kaže angleško držanje v Stresi na željo
po razširitvi delokroga sveta Društva na-
rodov s poprejšnjim priznanjem praktič-
ne ravnopravnosti Nemčije, kar naj bi bi-
lo v skladu s splošno razorožitvijo. Toda
Italija ne veruje v možnost take nove or-
ganizacije Evrope in želi doseči položaj,
kakršen je bil leta 1914, ker misli, da bo
od tega imela korist.

»Lokal Anzeiger«
pravi, da je sedanja
konferenca v Stresi le priprava za novo
konferenco, katere bi se udeležili tudi
Rusija, Mala antanta in Nemčija. Verjet-
no je, da hoče Velika Britanija s tem naj-
ti izhod iz sedanjega zamotanega polo-
žaja.

V Moskvi niso preveč navdušeni

Moskva, 12. aprila. AA. Tukajšnji listi
niso kdovekak navdušeni zaradi konfe-
rence v Stresi. »Pravda«
pravi, da so
Angleži odšli na konferenco z informa-
cijami, a brez želje, da sprejmejo obvez-
nosti. Moskva se boji, da v Stresi ne bi
pokopali načela regionalnih paktov, zla-
sti vzhodnega pakta. Sovjetska vlada sma-
tra regionalne pakte za edino primerne
sredstvo splošne varnosti.

Litvinov odpotoval v Zenevo

Moskva, 12. aprila. AA. Zunanji komi-
sar Litvinov je odpotoval v Zenevo. Ude-
ležil se bo izrednega zasedanja sveta Dru-
štva narodov.

Težkoče pri trgovinskih pogajanjih med Francijo in Rusijo

Moskva, 12. aprila. AA. Pogajanja o no-
vi trgovinski pogodbi med Francijo in Ru-
sijo, ki so se pričela ob koncu marca, še
niso rodila končnih rezultatov. Glavna
ovira je francoska zahteva, naj se najprej
uredi vprašanje predvojnih ruskih dolgov,
na drugi strani pa sovjetska vlada ni mo-
gla doseči v Parizu večjega posojila. Fran-
coska Narodna banka namreč odklanja
jamstvo, dokler ne bo urejeno vprašanje
predvojnih dolgov.

V ostalem uradna agencija Tas potrjuje,
da sta Francija in Rusija sklenili načelni
sporazum o varnostni konvenciji.

Vodni sporazum z Madžarsko

Budimpešta, 12. aprila. AA. Jugosloven-
sko-madžarska pogajanja o ureditvi teh-
ničnih vprašanj, ki se tičejo dotoka vode
v prekop kralja Petra, so končana. Vče-
raj popoldne so v madžarskem zunanjem
ministrstvu parafirali sporazum, ki bo sto-
pil v veljavo po ratifikaciji obeh vlad. Ju-
goslovenski delegati so danes odpotovali iz
Budimpešte.

Francosko odlikovanje Mussolinija

Pariz, 12. aprila. AA. Današnji »Jour-
ne«
poroča, da odpotuje prihodni teden v Ita-
lijo 1700 bivših francoskih bojevnikov. Z
njimi pojde tudi maršal Petain, ki bo pri
tej priliki izročil Mussoliniju francoski voj-
ni križ, največje francosko vojno odliko-
vanje.

Volina borba na Nizozemskem
Amsterdam, 12. aprila. AA. Dne 17. apri-
la bodo deželne volitve. Volilna agitacija
je zelo živahna; ponekod je prišlo že do
spopadov med političnimi nasprotniki. To
pot bodo prvi nastopili pri volitvah n

Gradnja novih železnic

Sporočilo prometnega ministra inž. Vujića novinarjem — Med železnicami, ki se bodo takoj začele graditi, je tudi proga Sevnica—St. Janž

Beograd, 12. aprila. AA. Danes ob pol 17. je prometni minister inž. Vujić sprejel v svojem kabinetu novinarje in jim dal tole izjavo:

Vlada predsednika Bogoljuba Jevtića je določila končni program novih železniških prog, ki se bodo gradile iz notranjega posojila ene milijarde. Te proge so:

1. Koprivnica—Varaždin z normalnim tirom, dolga 42 km;
2. St. Janž—Sevnica, normalnega tira z mostom čez Savo, dolžina 13 km;
3. Bileća—Nikišić, ozkotirna proga s širino 0,76 m, dolžina 71 km;
4. Priboj—Prijepele s spodnjim ustrojem za normalni tir in z gornjim ustrojem začasno za ozki tir, 0,76 m, dolžina 28 km;
5. Uspreka—Foča—Gačko—Bileća z ozkim tirom 0,76 m, dolga 166 km;
6. Skopje—Tetovo—Gostivar, normalni tir, dolžina 70 km;
7. Arandjelovac—Topola, ozki tir 0,76 m, dolžina 15 km;
8. Železniški most čez Savo v Zagrebu z dvojnimi tirami.

Sekcije inženjerov, ki bodo gradile te proge, so že sestavljene za prve štiri proge in bodo prav v kratkem odšle na teren, da izvrše vse potrebne priprave za začetek gradnje; za druge proge se sekije že formirajo in bodo tudi kmalu odšle na teren. Elaborasi za licitacijo se že končujo in bodo v nekaj dneh razpisane licitacije za posamezne predele. Važno je še pripomniti, da predeli, ki pridejo na licitacijo, ne bodo veliki, tako da bo omogočena tudi domaćim podjetjem, ki imajo slabši kapital, udeležba pri gradnji. Res da trgiranje oroge na majhne predele za licitacijo zahteva večjo režijo, zato se pa da večja možnost zaposlitve tudi manjšim podjetjem. Na ta način bodo pri teh delih zaslužili predvsem tisti, ki zares delajo, ne pa samo posredovalci.

Prav tako so navedeni pogoji taki, da se bodo morebitni spori s podjetji uredili še med delom, ker je to v interesu obeh posredovateljev strank, ne pa da takšni spori rešujejo pozneje po več let. Organi ministrstva bodo pri tem popolnoma objektivni, ker se bo le tako moglo vrniti zaupanje, ki so ga omajale mnogostevilne dosedanje pravde med državo in podjetji. Prav tako neupravičenost je pa tudi pričakovati od podjetij, tako da se čim prej vrne medse-

bojno zaupanje, ki je pogoj za uspešno delo.

Pri izvajanju tega gradbenega železniškega programa je šlo za to, da se izpolnita dva pogoja: 1. da naj bodo namenjene nove proge kar le mogoče zaključene celote in da se z njimi uredi določene prometne naloge, in 2. da naj bodo tako razporejene, da bodo ta dela mogla služiti čim večjemu številu krajev, da se nezapolenost kar najbolj omeji.

Res da je zneski, ki jih je kraljevska vlada mogla dati za gradnjo, na razpolago za ta dela, ker so tudi še druge potrebe, bilo težko popolnoma ustreči obem gornjim zahtevam, vendar temu se je pa posrečilo, da bosta v glavnem ti dve zahtevi izpolnjeni.

Izven dvoma je, da je ta železniški program izdelan nepristransko in da mu je namen ustreči najhujšim potrebam čim večjega števila krajev. Ta program obsega proge, ki so leta in leta čakale na gradbo in imajo zadovoljiti posebno važne prometne potrebe. Za gradbo velikih železniških žil so potrebni večji zneski, saj so železnice povsod na svetu in tako tudi pri nas najdražja investicija. Toda pri tej priliki je potrebno naglasiti še enkrat, da je ta ožji program, ki naj se realizira iz notranjega posojila, prirejen iz splošnega železniškega načrta, ki velja za vso državo in ki ga je definitivno izdelalo prometno ministrstvo. Zato se v bodoče uvede popolnoma načrtna gradnja novih prog, kar bo omogočilo, da se ne bodo več delale nanake, ki se bi nikdar več ne mogle popraviti.

Pri postopni gradnji železniških prog s sredstvi, ki so na razpolago, se ne sme iti v negotovost, temveč moramo že vnaprej vedeti, kakšno železniško mrežo bodo dobili s takšno gradnjo. Današnji program ima svojo nalogo v splošni mreži in je organski del te celote. Prosto izdelana linija nikoli ne more dati organske mreže, ki bi sintetsko združila vse interese železniškega prometa, potišči z razvojem gospodarstva, pa do obrambe države.

To se da doseči le tako, da se že vnaprej izdela splošen načrt železniške mreže za vso državo, iz katerega se bodo pozneje jemali delovni programi v skladu s finančnimi sredstvi, s katerimi bomo razpolagali. Zato mora vsaka izmed teh prog, ki jih ima gradbeni program na umu, v celoti rešiti določene prometne naloge, pri tem rešiti pa biti del splošnega načrta nameravane velike železniške arterije, ki se s tem začneja izvrševati.

Volilno gibanje

Velika volilna zbor
v Sarajevu in Banjaluki

Beograd, 12. aprila. AA. V nedeljo 14. t. m. se vršila dva velika banovinska volilna shoda, v Sarajevu in Banjaluki. Na zborovanju bodo govorili člani vlade, in sicer v Sarajevu notranji minister Velimir Popović in gradbeni minister dr. Marko Kozulj, v Banjaluki pa minister brez portfelja dr. Hasanbegović, prosvetni minister Čirčić in kmetijski minister dr. Janković.

Sarajevski shod se začne ob 11. prenašale ga bodo tudi radijske postaje v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani.

Volilni shodi ministra dr. Hasanbegovića

Tuzla, 12. aprila. r. Od večera se mučtu minister brez portfelja dr. Avdo Hasanbegović. Obiskal je včeraj in danes večje število krajev v tuzlanskem in sosednih srezih, povsod prisrčno sprejet od prebivalstva. V Purišićih je imel veliko zborovanje. Zbrali občani brez razlike vere so vihrano pozdravljali svojega dosedanjega poslanca, ki zopet kandidira v srezu Tuzli.

Minister dr. Hasanbegović je imel krajši govor, v katerem je poudaril, da nastopa vlada g. Jevtića z jasnim in določenim programom, dočim opozicija nima ne zanesljive smeri ne programa. Pozval je volilce, naj tudi to pot tako sijajno manifestirajo svojo državljansko zavest, kakor so storili pri parlamentarnih volitvah leta 1931. in pri občinskih volitvah.

Bojevniki volilni shodi
Nosilec državne bojevnike. odnosno zborovske liste Dimitrije Ljotić pride v soboto in nedeljo na svoji volilni turneji tudi v Slovenijo. V ta namen sklicuje bojevniki volilni odbor celo vrsto shodov v dravski banovini, na katerih bo govoril o svojem programu g. Ljotić. Prvi shod bo danes dopoldne v Rajhenburgu, poslednji

Baltiške države in vzhodni pakt

Riga, 12. aprila. d. Včeraj sta se sestala v Rigi namestnik estonskega zunanjega ministra Saratev in vodja političnega oddelka litovskega zunanjega ministrstva Urbis, ki sta razpravljala o pripravah za konferenco baltičkih zunanjih ministrov v Kovnu 6. maja. Na dnevnem redu konference bo med drugim pakt o medsebojni pomoči, ki naj bi se sklenil med Rusijo, baltičkimi državami in Češkoslovaško in za čigar zaključitev se ruska vlada mnogo prizadeva. V zunanjih ministrstvih v Tallinu, Rigi in Kovnu so mnenja, da je treba počakati najprej na izid konference v Streši, preden se sklene pogodba s Sovjetsko unijo in Češkoslovaško. Baltičke države so se namreč postavile na stališče londonskega komunika ter žele vzdržati stike z Anglijo in voditi svojo politiko v skladu z njo. Iz komentarjev poluradnih listov sklepajo, da Letonska in Estonska nista naklonjeni predlogu Rusije, dočim bi ga Litva bržkone sprejela.

Varšava, 12. aprila. AA. O nepričakovnem sklicanju konference baltičkih zunanjih ministrov v Rigi piše „Gazeta Polska“, da želi Sovjetska unija zvedeti, kakšno je zadržanje poedinah baltičkih držav

pa v ponedeljek popoldne v Škocjanu pri Mokronogu. Ljubljanski shod bo drevi ob pol 8. v hotelu »Union«.

Bojevniki med seboj

Poročali smo že, da se je postavil »Bojevniki«, glasilo prvotnih bojevnikov na stran skupine g. Vidmarja. Objavil je med drugim odprto pismo g. Vidmarja na vse bojevnike organizacije, v katerem jih poziva, da zahtevajo sklicanje izrednega banovinskega zbora delegatov. V zvezi s tem objavlja »Prelom« kot glasilo skupine g. Fabjančiča objavo onih članov konzorcija »Bojevniki«, ki pripadajo fabjančičevemu. V tej objavi razlagajo podpisniki težko finančno stanje »Bojevnika«, ki so ga hoteli združiti s »Prelomom«. Sredi tega razmišljanja pa je, kakor pravilo »nenadoma padla na dan nova dvojna številka lista, ki je zavzela neko posebno smer. Kako je to mogoče? — smo se vpraševali. Na svetu je vse mogoče, celo to, da posameznik pregazi sklepe odbora in dela po svoje. Tov. Wagner je šel, pa za hrbotom konzorcija skoval dvojno številko »Bojevnika« ter jo izdal čisto na svojo pest in s pomočjo nekaterih, ki so se na ta način polastili lista.

»Ta številka — pravi dalje kajava — je izšla torej brez vednosti in seveda brez dovoljenja večine članov konzorcija. Podpisani člani konzorcija take zahrbtnje metode javno obsodajo ter kot bojevniki, ki spoštujemo red, pravičnost in poštenje in pravo tovarištvo, izstopamo iz konzorcija »Bojevniki«.

Objavo so podpisali g. Matičič Ivan, Kozina Tone, Rozina Ivan, Šifrar Andrej in Zorič Viktor.

Iz te objave bi se dalo sklepati, da se je vgnezdila v »Bojevniki« skupina g. Vidmarja precej na silen način, kakor nekaj dni poprej skupina g. Fabjančiča v »Prelomu«. Tem bolj vroče bo medsebojno obračunavanje na zboru delegatov, ki bo jutri v Ljubljani. Drugače pa na bojevnikiškem bojišču ni ničesar novega.

Pogodba med Češko-slovaško in Rusijo

Praga, 12. aprila. d. More se smatrati kot dejstvo, da bo Češko-slovaška sklenila z Rusijo pogodbo, ki bo slična pogodbi med Francijo in Rusijo. V razpravah o vzhodnem paktu je obstoj prvotno namen, da bi se sklenila franco-češko-slovaško-ruska pogodba. Namestu tega bosta sedaj Francija in Češko-slovaška stopili vsaka posebej v pogodbeno razmerje z Rusijo. Za to obliko obstojalo gotovi vzroki. Trojna pogodba bi namreč mogla zbuditi vtis, da se hočejo z njo obkoliti druge države. Zato hočejo ustvariti pogodbeno razmerje v sistemu Društva narodov, ki se ne bo zdelo proti nikomur naprteno. Zunanji minister dr. Beneš je že prejel povabilo za obisk v Moskvi, vendar pa rok njegovega potovanja še ni določen.

PRI MIGRENI,

nevralgiji, menstrualnih težkah in vseh vrstah bolečin deluje zanesljivo in naglo

ALGOCRATINE

Izdeluje E. LANCOSME, Pariz.
Dobiva se v vseh lekarnah.
Ogl. reg. p. 2573 11. XII. 1933

Knez namestnik predsedniku francoske republike

Beograd, 12. aprila. AA. V zvezi s predstavitvijo Jugoslovenskega dne za postavitev spomenikov kralju Petru I. Osvoboditelju in kralju Aleksandru I. Ureditelju v Franciji, je Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavel poslal predsedniku francoske republike Albertu Lebrunu naslednjo brzojavko:

Plemeniti iniciativa francoskega naroda, da na francoski zemlji postavi spomenik v spomin kralja Petra Osvoboditelja in kralja Aleksandra Ureditelja, je združila čustva globoke hvalečnosti v srcih vseh Jugoslovenov. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. in vsega naroda se iz dna srca zahvaljujem zavezniški in prijateljski Franciji, ki tako iskreno sočustvuje z našo veliko nacionalno žalostjo. Naj bo ta spomenik znamenje nerazdružne zveze in neomajnega prijateljstva obeh naših narodov.

Predsednik francoske republike Lebrun je odgovoril:

Zahvalo, ki mi jo je Vaše kr. Visočanstvo blagovolilo poslati v imenu Nj. Vel. kralja Petra II., bodo moji rojaki, ki se iskreno pridružujejo žalosti jugoslovenskega naroda, sprejeli z ganotjem. Francoski narod hoče na svojih tleh postaviti spomenik, ki naj za večne čase tolmachi njegovo hvalečno priznatenost spominu velikih kraljev Petra I. in Aleksandra I. Nasemu ljudstvu bo ta spomenik simbol najgloblje prijateljstva z vami. Zato morata naša dva naroda ohraniti to prijateljstvo kot nerazdružljivo in sveti del svojih nacionalnih idealov.

Odhod francoskega poslanika

Beograd, 12. aprila. r. Kakor znano, je francoski poslanik v Beogradu g. Paul Emile Naggyar premeščen za poslanika v Prago. V kratkem bo zapustil Beograd in nastopil svoje službeno mesto. Zadnji dnevi njegovega bivanja v jugoslovenski prestolnici potekajo v znaku slovesa. Zadnje dni je g. Naggyar posetil razne ustanove ter se poslovil od svojih prijateljev, znancev in sotrudnikov, včeraj pa je ministrski predsednik in zunanji minister g. Jevtić priredil na čast odhajajočemu poslaniku banket v slavnostni dvorani zunanjega ministrstva. Banketa so se udeležili člani vlade, zastopniki diplomatskega zbora ter višji uradniki zunanjega ministrstva in francoskega poslanstva. Na banketu se je ministrski predsednik g. Jevtić poslovil od odhajajočega zastopnika prijateljske Francije ter se mu zahvalil za njegovo dolgoletno sodelovanje pri krepitvi miru in organizaciji varnosti. Poslanik g. Naggyar se je zahvalil v daljšem govoru, v katerem je spomnil pokojnega kralja Ureditelja ter zagotovil, da bo ostala Francija neomajna prijateljica jugoslovenskega naroda in Jugoslavija sme vselej računati na njeno podporo.

Poslanik Naggyar se je snoči udeležil banketa, ki so mu ga priredili v udeležili »Srpski kralje jugoslovenski dijaki, ki so v času vojne studirali v Franciji. Društvo prijateljev Francije bo priredilo odhajajočemu poslaniku banket jutri zvečer.

Turški zunanji minister v Beogradu

Beograd, 12. aprila. p. Turški zunanji minister Tefvik Ruždil Aras, ki je snoči prispel v Beograd, je imel danes ves dan posvetovanja s predsednikom vlade in zunanjim ministrom Bogoljubom Jevtićem, s katerim je razpravljalo o vseh aktualnih zadevah zunanje politike glede na bližnje izredno zasedanje sveta Društva narodov, ki se bo bavilo s francosko spomenico proti ponovni obožitvi Nemčije. Sestane turškega zunanjega ministra z našim predsednikom vlade in zunanjim ministrom je nov dokaz enotnega postopanja držav Balkanske zveze v zunanji politiki vprašanjih. Po dopoldanski konferenci s predsednikom vlade je turškega zunanjega ministra sprejel ob 11. v dvorcu na Dedinju v posebni avdienci Nj. Vis. knez namestnik Pavel. Avdiencia je trajala nad eno uro. Ob 1. popoldne se je turški zunanji minister odpeljal na Avalo, kjer mu je predsednik vlade g. Jevtić priredil v tamonjhi restavraciji banket. Banketa so se udeležili tudi ministri dr. Kojić, Janković in Vrbanić, zastopniki turškega poslanstva in več višjih uradnikov našega zunanjega ministrstva. Popoldne je Ruždil Aras nadaljeval posvetovanja s predsednikom vlade, dočim sta se njegova soproga in hčerka odpeljali z avtomobilom na Oplenac, kjer sta se poklonili na grobu pokojnega kralja Aleksandra I. Ob 21.50 je Ruždil Aras odpotoval iz Beograda v Zenevo, kjer bo predsedoval izrednemu zasedanju sveta Društva narodov ki se sklicuje na 15. t. m.

Sprememba deviznih predpisov

Beograd, 12. aprila. Finančni minister je izdal odlok, po katerem se obveznosti nasproti inozemstvu ne morejo več poravnati z vplačilom dinarjev na »začasno vezane račune«. Začasno vezane dinarske terjatve inozemcev iz klirinških držav se morajo takoj vplačati na dotični klirinški račun. Inozemci iz neklirinških držav pa lahko realizirajo svoje začasno vezane dinarje v 3 mesecih z uvozom našega blaga po odobrenju Narodne banke. Začasno vezani dinarji inozemcev iz klirinških držav, ki se v enem mesecu ne vplačajo na klirinški račun, in začasno vezani dinarji inozemcev iz neklirinških držav, ki se v 3 mesecih ne porabijo za plačilo izvoza iz naše države, postanejo po teh rokih miniterni dinarji.

Prisrčen sprejem bana Puca na našem Koroškem

Včeraj je ban dr. Puc obiskal prevaljski in slovenski graški srez in povsod stopil v stike s prebivalci

Prevalje, 12. aprila. AA. Osvobodjena slovenska Koroška je danes z iskreno domovinsko ljubeznijo sprejela bana dr. Puca, ki se je pripeljal davi ob 8. z vlakom iz Maribora v Prevalje. Na postaji je stal slavolok, ob katerem so se zbrali mnogostevilni zastopniki civilnih, cerkvenih in vojaških oblasti, šolska mladina, Sokoli, gasilci in mnogo drugega občinstva z županom g. Lahovnikom na čelu. Prve pozdravne besede je spregovoril župan Lahovnik; njegov govor je izzvenel v prošnjo, naj zedinjeni jugoslovenski narod ne bi pozabil onih bratov, ki še danes čakajo svojega kralja Matjaža. G. ban je ostal v daljšem razgovoru z duhovščino in s šefi raznih uradov ter zastopniki organizacij. Zahvalil se je za prisrčen sprejem, obenem je pa pozval obmejno prebivalstvo, naj s slogo in neomajno zvestobo pomaga državi pri reševanju kulturnih, socialnih in gospodarskih vprašanj. Zbrano občinstvo je nato zapelo državno himno ter priredilo viharne ovacije kralju Petru II., kraljevskemu domu in veliki Jugoslaviji.

Nato je odšel g. ban na sresko načelstvo, kjer je sprejemal deputacije. V razgovoru se je g. ban informiral in zanimal za vsa vprašanja, ki se tičejo dravograjkega sresa, zlasti za obmejne probleme, ki so izredne važnosti za tukajšnje prebivalstvo, za stanje nezaposlenosti, za razna kmetijska vprašanja itd. Z vidnim zadovoljstvom so se mogli zastopniki raznih ustanov prepričati, s kakšnim zanimanjem sledi g. ban njihovim izjavam in informacijam.

Da se osebno prepriča o razmerah med prebivalstvom v mežiški dolini, je ban sklenil vzlet kratkosti časa, ki ga ima na razpolago, ogledati si Mežico in Črno. Z avtomobilom se je peljal v Črno in Zerjav ter si je pod vodstvom generalnega ravatelja mežiškega rudnika Bergatta ter inž. Uršiča in Boša Pirkmajerja ogledal to pilnico, separacije in druge naprave. V Črni mu je prebivalstvo, ko je zvedelo za njegov prihod, priredilo spontan sprejem. G. ban je ljubeznivo poslušal razne želje in prošnje zastopnikov teh krajev. Le prekmalu je napočil čas, ko se je moral gospod ban posloviti od tega domoljubnega naroda, ki je po vsej dolini na svojih hi-

šah in hišah razobesil naše trobojnice. Ob 15. se je g. ban odpeljal v Slovenjgradec.

V Slovenjgradu

Slovenjgradec, 12. aprila. AA. Metropola Mislinjske doline Slovenjgradec, pred vojno po večini še nemško, danes pa zavedno slovensko mesto, se je odela v praznično obleko. Jugoslovenske trobojnice v pozdrav g. banu niso vihrale samo v mestu samem, tudi okoliška poklopja so hotela počastiti banov prihod, da bo g. ban že z železniške proge videl, s kakšno radostjo pričakuje Slovenjgradec najvišjega zastopnika dravske banovine. Prostorna postaja je bila polna občinstva, šolske mladine, Sokolov, gasilcev, zastopnikov uradov, korporacij, več duhovnikov s pisateljem Meskom in županom v Seiah na čelu. Po pozdravnih besedah je izpregovoril župan Ivan Rojnik, ki je banu zagotovil, da se bo gotovo lahko prepričal o velikanski domovinski ljubezni, ki jo goji tukajšnje prebivalstvo do Nj. Vel. kralja, kraljevskega doma in države. Mala deklica je nato izročila g. banu šopek cvetlic. Ban dr. Puc se je zahvalil za prisrčen sprejem, njegov avtomobilni poziv prebivalstvu, naj z vsemi svojimi močmi dela za lepšo bodočnost našega naroda, za utrditev ugleda države ter da naj se z vsemi močmi vzajemno trudi, da se odstranijo posledice težke krize v našem gospodarstvu, je bil deležen viharnega odobravanja vseh prisotnih. Nato je godba svirala na poti v mesto koračnico, mnogostevilno občinstvo pa je spremljalo g. bana na vsej poti do mesta.

G. ban je nato sprejel na sreskem načelstvu razne zastopnike in deputacije. Jutri zjutraj se g. ban odpelje v Celje, popoldne pa v Šmarje pri Jelšah in v Rogaske Slatine.

Darilo za bedne Haložane

Ptuj, 12. aprila. AA. Ban dr. Dinko Puc je o priliki svojega zadnjega obiska izročil sreskemu načelniku ptujskega sresa S. Bratinu 5000 Din kot podporo največjim dela nezmogljivim v Haložah.

Ljubljanski proračun potrjen

Ljubljana, 12. aprila. Zupan dr. Vladimir Ravnhar je bil danes telefonično obveščen iz Beograda, da je finančni minister dr. Stojadinović potrdil proračun mestne občine za leto 1935/36 brez večjih okrnitev. Črtan je bil črt. 7 finančne uredbe. Proračunske postavke so bile potrjene. Enako je bil predlog občine o pobiranju občinskih davščin v celnem obsegu potrjen.

Proslava materinskega dneva

Beograd, 12. aprila. AA. Meseca maja proslavlja ves svet materinski dan. Narasčaj Rdečega križa pripravlja za nedeljo 12. maja proslavo materinskega dneva pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije v vseh krajih in solah v državi. V soboto 11. maja bodo priredili šolarjem in dijakom osnovnih in srednjih ter strokovnih šol predavanja o materi in materinski ljubezni. V tednu od 6. do 11. maja bodo učenci srednjih in strokovnih šol obdelovali nalogo o materi in njeni ljubezni. Glavni odbor društva Rdečega križa bo nagradil 15 najboljših nalog.

Iz davčne službe

Beograd, 12. aprila p. Upokojena sta višji kontrolor davčne uprave za mesto Maribor Fran Donaj in višji kontrolor davčne uprave za mariborski srez Maks Merčun.

Iz sodne službe

Beograd, 12. aprila p. Upokojena sta staršina sreskega sodišča v Novem mestu Anton Kacijan in staršina sreskega sodišča v Klovanski Bistrici Stefan Vodošek.

Italija za nadaljevanje pogajanj z Abesinijo

Zeneva, 12. aprila. d. Državni podtajnik v italijanskem zunanjem ministrstvu Suvič je poslal generalnemu tajniku Društva narodov novo noto, v kateri vračata trditve abesinske vlade o načinu, kako so se doslej razvijala direktna italijansko-abesinska pogajanja za poravnava vzhodno-afriškega spora. Italijanska vlada v nasprotju z naziranjem abesinske vlade ne smatra, da bi bila običajna diplomatska sredstva za rešitev spora izčrpana. Nadaljnji način pogajanj je razviden iz not od 19. januarja 1935, v katerih sta se obe vladi zavezali, da bosta zadevo rešili na podlagi čl. 5 italijansko-abesinske pogodbe od 2. avgusta l. 1928. z razsodiščnim postopkom. Italijanska vlada namerava sporočiti vladi v Addis Abebi direktno, da je pripravljena dogovoriti se z njo o načinu tega postopanja.

Volitve v ČSR

Praga, 12. aprila. d. Politični ministrski odbor se je bavil včeraj z vprašanjem določitve volilnega roka. Sklenil je predlagati ministrskemu svetu, naj se razpiše volitve v poslansko zbornico in senat za 19. maj, volitve v deželna in okrajna zastopstva pa za 26. maj. Če bo ministrski svet pristal na ta predlog, bo vlada naprosila predsednika republike, naj na veliko občno soboto 20. aprila razpusti zakonodajne korporacije ter razpiše parlamentarne volitve za 19. maj.

Beneš odpotoval v Zenevo

Praga, 12. aprila d. Zunanji minister dr. Beneš je danes v spremstvu dveh funkcionarjev odpotoval v Zenevo.

Čiščenje v vodstvu mariborskega gasilstva

Maribor, 12. aprila. Ze včeraj smo v kratki notici opozorili na napovedujočo se spremembo v vodstvu mariborskega gasilске čete. Mariborsko gasilstvo je dolgo vrsto let trpeło na nezdravih, žalostnih razmerah, ki so morale boleti vsakega zavednega Jugoslovana v Mariboru. Po dolostrajni in vztrajni borbi se je najprej odpravilo nemško poveljevanje, z odstopom bivšega poveljnika gasilcev Vollerja pa je prešlo tudi vodstvo mariborskih gasilcev v nove roke. Na čelo gasilске čete je stopil namreč upokojeni prvi državni tožilec, znani požrtvovalni nacionalni delavec g. dr. Jančič, kar je pozdravila vsa nacionalna javnost. Zai pa se je kmalu pokazalo, da konsolidacija razmer v društvu s tem še ni bila končana in da bo treba še precej žilavega dela, da se v složenem, res tovariškem delu stredo vrste mariborskega gasilstva. Proti dr. Jančiču se je iz gotove skupine začela borba in razne okoliščine so govorile za to, da so v ozadju politični razlogi. Od 11. maja 1934, ko je bila na nezakonit način sklicana neka seja, za katero je predsednik dr. Jančič zvedel šele pozneje, ni bilo v vrstah mariborskega gasilstva več pravega mira, ki je nujno potreben za konsolidacijo ustanove, kjer bi morala biti ljubezen do bližnjega prvi in edini razlog združevanja.

Na zadnjem obnem zboru je bil izvoljen za predsednika bančni ravnatelj g. Bogdan Pogačnik, čegar izvolitev je mariborska javnost sprejela vsestransko simpatično. Obenem bi moralo prevladovati načelo, da naj v eminentno humanitarnem društvu ne bodo politično ekspanirani ljudje. Tega jamstva pa odbor sprito svoje sestave ni nudil. Da se ustvari vsi pogoji za mirno konsolidacijo društvenih razmer, je zato vodstvo gasilске župe za Maribor levi breg, poslušajoč se čl. 32 gasilského zakona, potrdilo izvolitev devetih odbornikov, in sicer predsednika Pogačnika, blagajnika Divjaka, ter oddelčnih vodij Ivana Čerčka, Josipa Gibra, Franca Rajeja, Cerneta, Dobrajca, Hribnika in Krigerja. Obenem je v skrb za čim lepši razmah mariborskega gasilstva in poslušajoč se čl. 75 zakona o gasilcih, namesto nepotrjenih odbornikov imenovalo: Karla Hmelina, ki je 15 let deloval kot župni načelnik slovenjgraške gasilске župe, za poveljnika, Kudra za poveljnikovega namestnika, dr. Milana Senkovića za tajnika, dr. Rudolfa Kaca za šef-zdravnika, Ferda Kranjca za oddelnega vodjo, Beribaka za orodjarja, Menigo za njegovega namestnika in za predsednika nadzornega odbora Viljema Vošineka ml.

Prepričani smo, da se bo novim možem v vodstvu mariborske gasilске čete končno le posrečilo doseči konsolidacijo razmer in složno tovariško sodelovanje v društvu.

Vremenska napoved

Vremensko stanje 12. t. m.: Hliden nad severno in srednjo Evropo, nov ciklon nad Biskajskim zalivom povzroča burno vreme z dežjem na zapadu Evrope. Visok pritisk s pretežno vedrim vremenom na jugu in jugovzhodu Evrope. Temperatura je v vsej Evropi padla v Jugoslaviji je malo porasla. Minimum Mala Voda —3, maksimum Banja Koviljača +28 C.

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pričakovati je slabega vremena.

Današnja vremenska napoved za soboto: Z zapada naglo poslabšanje s hladom in padavinami. Ponekod morda nevihte. deloma pa močni zapadni vetrovi.

Naši kraji in ljudje

Za gradnjo novih planinskih domov Predlogi in načrti osrednjega društva SPD

Ljubljana, 12. aprila

V dvorani Delavske zbornice se je sredi vršil občni zbor osrednjega društva SPD, ki so se ga razen velikega števila planincev udeležili tudi predstavniki naših oblasti in prometnih ustanov, med drugimi načelnik oddelka za trgovino in industrijo banske uprave dr. Marn, podpredsednik mestne občine prof. Jarc, direktor šumske direkcije inž. Božič in za železniško upravo inšpektor Detela. Predsednik dr. Pretnar se je v svojem otvoritvenem nagovoru spomnil predvsem blagopokojnega Viteškega kralja, nato pa je posvetil nekaj toplih besed spominu dr. Henrika Tume, ki si je kot planinski pisatelj, kot utemeljitelj znanstvenega obravnavanja alpinizma in predsednik literarno-znanstvenega in alpinskega oddelka SPD pridobil mnogo zaslug za razvoj naše turistic. Z izrazi toplje zahvale se je spomnil tudi pokojnega senatorja dr. Rožiča, ki se je društva spomnil z lepim volilom. — Podrobno delovno poročilo je nato podal tajnik dr. Brilej.

Med drugimi važnimi zadevami se je SPD lotilo lani tudi končne ureditve svojega posestnega stanja pod Italijo. Stvar je bila poverjena pokojnemu dr. Tumi, ki se je kot pravni zastopnik društva pričel pogajati z interesi v Italiji, da bi dosegel kolikor mogoče ugodno prodajo nepremičnin, ki so postale zaradi neplačanih davkov po večini izdatno obremenjene. Društvo ima v Italiji še Koritiško kočo, kočo na Poreznu, parcelo na Krških podih blizu Splevskega jezera, pašnik na Nanosu, parcelo na Planji v Trenti, stavbno parcelo v Zabnici in majhno parcelo pod Črno prstjo. Svet na Vršču, ki je last občine Kranjska gora je bil, z domom, ki je lastnina SPD, prodan italijanskemu erarju za 300.000 lir, a društvo mora od Kranjske gore odškodnino še izterjati. Na svojih planinskih postojankah je društvo lani izvršilo več najnujnejših popravil, nekaj večjih del pa ima zasnovanih še za bližnjo bodočnost. Med drugim je bila Orožna koča pod Črno prstjo preurejena tako, da se je njena kapaciteta podvojila. Bližnja Malnarjeva koča pa že tako razpada, da njena sanacija ne bo več mogoča. Manjše adaptacije in popravila je društvo opravilo v Krevkovi koči na Ratitovcu, v hotelih Sv. Janez in Zlatorog, v koči pri Triglavskih jezerih, Aljaževem domu v Vratih, Erjavčevi koči na Vršču, Domu na Krvavcu, Domu v Kamniški Bistrici in koči na Kamniškem sedlu.

V najkrajšem času bo treba za zimsko sezono preurediti vse koče, ki pridejo za to v poštev. Letos se bo izvršila adaptacija koče pri Triglavskih jezerih, še večjeje pomena pa je namenjena gradnja velikega turistovskega in smučarskega doma na Komni, ki bo stala med lovsko kočo na Vrhcu in planino na Kraju, kjer si je društvo že zagotovilo najetje sveta za daljšo dobo od države. Ker Vodnikov kočo na Velem polju ne bo mogoče več dolgo uporabljati, se je odbor odločil, da v doglednem času postavi novo, solidno zgrajeno, zlasti tudi za zimsko sezono pripravnost postojanko malo niže v dolini in je že v pogajanjih za pridobitev sveta. Nadalje bo treba razširiti Aljažev dom, in morda zgraditi depandanco, da bo omogočeno tudi v tej prekrasni dolini planincem bivanje po več dni, kar je doslej izključeno. V načrtu je še povečanje Staničeve koče, zgradba primerne garaže za avtomobile v Zgornji Krmli, ki je pozimi za dostop k triglavskemu kočam, zlasti v slabem vremenu in ponoči, nujno potrebno, za najnujnejše pa smatra gradbeni odsek SPD ustanovitve primerne garaže na našem delu Krških podov nad Stenarjem in Rogljico, da se olajša obisk Skrlatice in sosednjih vrhov, za kar se zanima že mojstranska podružnica. Na Veliki planini se kaže kričeca potreba po zgraditvi večjega planinskega doma, primerneje tudi za stalno zimsko sezono. Svet je za zgradbo že izbral in načrti se pripravljajo. Dom v Kamniški Bistrici je postal z otvoritvijo nove avtomobilske ceste naša najlažje dostopna gorska postojanka, zato pa mu bo treba oskrbeti dostojno moderno opremo in ga tudi znatno povečati. Razen teh gradbenih del ima SPD v načrtu tudi celo omrežje novih, oziroma izboljšanih gorskih komunikacij.

Iz delovanja posameznih odsekov naj povzamemo samo nekaj najzanimivejših podatkov o reševalnih postajah SPD, ki so morale lani intervenirati v devetih primerih in so se moštva povsod izkazala kot hitra, dobro organizirana in zelo požrtvo-

valna, posebno pa še reševalno moštvo Jesenice-Dovje-Mojstrana, ki si je z rešitvijo plezalcev iz Beljaka v severni steni Skrlatice pridobilo toplo pohvalo tudi vsega avstrijskega tiska. Reševalni odsek se je lani potrudil, da čim bolj izvežba reševalce za njihovo službo pozimi in poleti. Poleg tega, da se je tehnična oprema za reševanje znatno izpopolnila, je SPD opremilo za letos tudi novo reševalno postajo pri Tamarju v Planici, ki je zaradi številnih nesreč v tem kotu postala nujno potrebna. Skupni izdatki za reševalno službo so lani znašali 29.773 Din.

Gospodarsko poročilo kaže, da je kriza lani občutno oškrdila tudi dohodke naših

planinskih domov, ki so vrgli skupno samo 291.113 Din (za 34.488 Din manj kakor predlanskim). Povišali so se samo dohodki Zlatoroga in Doma na Krvavcu, medtem ko so po vseh drugih postojankah, zlasti v Julijskih Alpah, nazadovale. V znamenju splošne štednje se skušajo turisti, zlasti mlajši med njimi, izogniti prenočinam, da tako znižajo svoje izdatke na minimum. Vsega skupaj so imele naše koče lani 24.022 obiskovalcev (za okrog 350 manj kakor predlanskim). — Mimo drugih važnih točk so bila sprejeta nova pravila, ki govorijo o enotnosti SPD, avtonomiji podružnic, premoženju in imenu, nato pa je načelnik gradbenega oddelka inž. Pogačnik poročal o gradnji planinskega doma na Komni, ki ga bodo še letos začeli graditi. Malo pred polnočjo je predsednik zaključil zbor.

Zadnja pot dveh uglednih mož

Ljubljana je častno spremlja dr. Tumo in Frana Krapeša

Ljubljana, 12. aprila

Dva ugledna moža sta danes v krasnem, izredno toplem pomladnem popoldnevu nastopila svojo zadnjo pot. Oba v visokih letih, do zadnjih svojih dni krepka, popularna, vsak po svoje zaslužna, cela moža sta šla počivat v ostrje goreče ljubljene domače zemlje. Sonce je pozlatilo njuno zadnje romanje k Sv. Križu, Ljubljana je obema na dostojanstven način izkazala zadnjo čast.

Ob 15 se je zbrala množica pred hišo žalosti v Fugnerjevi ulici 9, kjer je čakal zadnjega slovesa dr. Henrika Tuma. Ko je duhovnik opravil pogrebne obrede, so Matičarji zapeli novo Adamičovo žalostinko »Hribi se beli so, polja še ne cveto«. Nato se je v imenu Slovenske Matice poslovil od odličnega pokojnika dr. Lončar; orisal je plodno delo enega naših največjih sociologov in alpinistov. Polagoma je krenil veličastni žalni sprevod. Za užalostenimi sorodniki so stopali: župan dr. Ravnihar, predsednik odvetniške zbornice dr. Zirovnik, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Vrančič, predsednik SPD dr. Pretnar in tajnik dr. Brilej, predsednik TK Skale dr. Kajželj in številni ugledni predstavniki organizacij, delavske deputacije s predsednikom Delavske zbornice Franom Sedejem. V sprevodu so nosili tudi več krasnih vencev, med njimi je bil eden najlepših poklonjen od SPD. Pogreb se je ustavil pri viaduktu na Šmartinski cesti, kjer je Glasbena Matica zapela Prelovo žalostinko »Poljana tožica«. Nato se je vil sprevod dalje na pokopališče. Ob odprtem grobu se je v imenu SPD toplo poslovil dr. Pretnar.

*

Izpred zeleneče »Zvezde«, ki ji je žrtvoval skoraj sleherno uro poldruga desetletja, je ob 17. nastopil svojo zadnjo pot g. Fran Krapeš. Ogromna je bila udeležba pri pogrebu, prav tako so številni venci in prekrasni šopki organizacij, rodbine in prijateljev ganljivo pričali o silni priljubljenosti blagega moža. Štirje oo. franciskani so blagoslovili krsto in opravili pogrebne molitve, nato so peveci »Slavca«, Sentiakobskoga in drugih pevskih društev zapeli žalostinko »Človek glej«. Komaj so izveneli žalobni akordi, že se je začel pomikati veličastni žalni sprevod, kakor Ljubljana že dolgo ni videla enakega po pestrosti skupin in zastopstvu vseh slojev. Tudi tisoči in tisoči, ki so tvorili gost špalir po vsej žalni poti skozi mesto, so pričali, kako popularen in priljubljen je bil blagi pokojnik pri ljubljanskem prebivalstvu.

Na čelu sprevoda je za pogrebni inšignijami, črno zastavo in venci, sledila sokolska fanfara na konjih in za njo jezdniki odseka Ljubljanskega Sokola pod vodstvom br. Franketa, s praporom na čelu. Za konjenico je stopala godba »Sloga« v svojih okusnih krojih, skoro nenehoma svirajoč žalostinke. Sledila sta praporščaka Ljubljanskega Sokola in Sokola II., za njima pa je stopalo sokolstvo v krojih s starostjo br. Kajželjem, častnim načelnikom dr. Murnikom, starostjo dr. Subicem in zastopnikom Sokola I. na čelu. Sokolske oddelke je zaključila močna skupina Sokolov v civilu z znakom.

Dalje so se razvrstili peveci ljubljanskih društev, predvsem »Slavca« s častiljivim praporom in Sentiakobčani. Za godbo Zarje, ki je prav tako pridno svirala žalne koračnice, je strumno stopala štirilastna deputacija naših gasilcev. Kavarniški in restavracijski uslužbenici so nesli dva težka venca. Sledil je polno obložen cvetlični voz, Vence so bili poklonili: sokolski

prijatelji, kegljaški klub Sreda, Obrtniško društvo, Sentiakobsko pevsko društvo, Union, Kapela Hurdes in zlasti mnogo tudi ljubljanski kavarnarji in restavracije. Razen osebja restavracije in kavarnarjev, de so bili skoro polnoštevino pri pogrebu tudi vsi, službe prosti nameščenci drugih ljubljanskih kavarnar in restavracij. Častno so bile zastopane nacionalne in dobrodnele organizacije, saj je bil pokojni Krapeš njim vsem velikodušen podpornik.

Za cvetličnim vozom se je peljala duhovščina in njej je sledil štirivprežni stekleni mrtvaški voz s težko krsto. Užalostena soproga ga. Rozi je šla v spremstvu nečaka Milka, sledilo je ožje sorodstvo, v žalnem sprevodu pa so stopali župan dr. Ravnihar v spremstvu starešine gasilske zajednice Josipa Turka, senator dr. Gre-

Za krivi denar — zvišane kazni

Nevarni škodljivci državnega gospodarstva

Ljubljana, 12. aprila

Za ponarejevalce, za razpečevalce krivega denarja je zdaj uvedena pri kazenskih sodiščih dosti stroga praksa kaznovanja. Višja sodišča so zavzela stališče, da so ponarejevalci hudi in nevarni škodljivci splošnega gospodarstva v državi, še zlasti zato, ker skušajo v prvi vrsti oškodovati manj premožne sloje.

Proces zoper razpečevalce tržaških ali Perčevih tisočakov je v dobrem spominu. Pred okrožnim sodiščem v Ljubljani je bil 27. februarja letos obsojen tržaški trgovski potnik Giorgio Mauri na 2 leti in 6 mesecev robije ter v 1000 Din denarne kazni, po prestani kazni pa v izgon iz Jugoslavije za vedno. Mauri je prijavil revizijo in priziv zaradi previsoke kazni, državni tožilec g. Branko Goslar pa priziv zaradi prenizke kazni. Stal sedmorice v Zagrebu je zdaj zavrnil revizijo in priziv, ugodil pa je prizivu državnega tožilca ter zvišal Mauriju kazen na 4 leta robije. Mauri je bil dobavitelj 1000dinarskih falzifikatov, ki jih je prinesel iz Trsta in izročil Basiliscu. Stal sedmorice se je postavil na stališče, da je bila kazen pri prvi sodni instanci prenizko odmerjena, ker je šlo za razširjanje velikega števila ponarejenih novčanic, kar bi lahko povzročilo hudo škodo ne samo posameznikom, ne-

go tudi gospodarskemu življenju v državi, saj bi falzifikati utegnili omajati zaupanje v naš denar.

Apelacijsko sodišče v Ljubljani je prav tako zvišalo kazni Josipu Benčiču, trgovcu v litiskem srezu. Pred malim senatom je bil J. Benčič obsojen zaradi ponarejanja denarja na 3 mesece strogega zapora in 1000 Din denarne kazni oziroma na nadaljnjih 17 dni zapora. Državni tožilec se je pritožil na apelacijo zaradi prenizke kazni. Apelacijsko sodišče je Benčiču zvišalo kazen na 1 leto in 10.000 Din denarne kazni, ki jo ima plačati v 3 mesecih po prejemu sodbe, v primeru neizterljivosti pa v nadaljnjih 167 dni zapora.

Apelacijsko sodišče je svojo končno sodbo kratko utemeljilo takole: Izdelovanje denarja je baš v zadnjem času zavzelo zelo velik obseg ter se lotevajo ponarejanja denarja ljudje raznih slojev, ki bi radi prišli do lahkega zaslužka na škodo doverljivih državljanov, največ malih in revnih trgovcev, ki ne znajo dobro razločevati denarja. Ostra kazni je na mestu, da vpliva na druge strašno. V pogledu denarne kazni pravi sodba, da je kazen 10.000 Din primerna, ker je obsojeni sam priznal, da ima 250 do 300.000 Din premoženja in 50.000 dolga.

V onesnaženi Savi umira ribji zarod

Žalostne posledice zaradi brezbriznosti industrije

Radovljica, 12. aprila

Radi in upravičeno poudarjamo lepoto Gorenjske. Naš ponos so planine, jezera, bistre reke. Koliko smo že čuli hvala o zelenih hčerkah naših gor. Ali kdor je videl Savo prejšnji teden okoli 5. popoldne, bi ne mogel verjeti, da je temno vijolična brozga, podobna skvarjenemu črnilu, ki se je lila pri Radovljici skozi pol struge, Sava. Pri mostu pod Radovljico, malo pod združenjem Bohinjke in Dolinke se je še dobro razločilo, od kod prihaja ne- snaga. Dočim je bil del vode ob desnem bregu čist, je bila leva polovica temna in gosta. Še zdaj je vsa struga umazana in se človeku gnusi pogledati v tako strugo.

Ze pred dvema letoma je »Jutro« opozarjalo na grdobijo, ki jo spuščajo iz tovarna v Savo. Za nekaj časa je to pomagalo. A kmalu so tovarne spet pričele spuščati vso nesnago v vodo. Kako taka voda škoduje ribam, lahko potrdi zakupnik ribolova iz Kranja. Ko sta z ribiškim prijateljem prišla k Savi pod kranjsko tek-

stilno tovarno »Jugobruno«, sta našla več sto komadov po 10 cm dolgega sulčjega zaroda. To je za ribištvo ogromna škoda. Kako težko je danes nabaviti dober sulčji zarod! Mladi sulčji so mnogo dražji kakor drugi ribji zarodi. Nu, in komaj bi se bila Sava mogla nekoliko popraviti — pa taka nesreča, in to samo po malomarnosti nekaterih tovarnikov. Voda, ki prihaja iz tovarna, ne uniči le rib, marveč tudi vso ribjo hrano. Vprav zaradi tega je Sava poleg nekaterih drugih voda, ob katerih je razvita industrija, do malega prazna. V Savi je bilo pred leti že vse polno lipanov, a zdaj skoraj ni več videti te res prekrasne ribe. Veliki sulci pa so že davno izginili iz Save nad Medvodami. Lahko trdim, da ni v Savi na Gorenjskem zdaj niti stotinek tistih rib, kakor jih je bilo še pred 30 leti. Prvi so izginili podusti, nato mrene, razredčilo se je število lipanov in sulcev, le nekaj klenov je še ostalo. Edina res na ribah bogata voda na Gorenjskem je še Bohinjka.

Ljubljani (ali kjerkoli) obstajala prijateljska družba iz samih ljudi, ki ne hrepenje po ničemer bolj, kakor da drug drugega ovajajo, saj je pisatelj imenoval svojo stvar samo »legenda«. Toda tudi v farsah in legendi morajo človeški značaj rasti iz nekih tal in mora njihovo ravnanje imeti neki končni smisel. V »Malomeščanih« nastopajoče osebe pa zapadajo zdaj v opolzki literarno — izpačeni naturalizem, ki s pretirano splošnostjo je moti notranjo pomembnost igre, zdaj s tipizirano simboliko, ki živo spominja na like iz Cankarjevega »Pohujanca«. S »Pohujanjem« so si »Malomeščani« tesno v sorodu tudi po vnanji podobi osrednjega motiva: v obeh je kolektivno storjen greh, ki zanj nikakor ne peče vest, in v obeh ga grešniki hite popravljati — samo in effigie. V nekaterih krepkih, samozavestnih potezah Kreftove drame zasluša tudi senca Križevih širin.

Toda vključ vsem literarnim pomislekom in pridržkom: v gledališki velik, navdušen uspeh, ki ga je žela predvsem tajna aktualnost zastavljenega, čeprav ne do kraja rešenega vprašanja. Režija, ki jo je oskrbel avtor sam, je dala delu ob lepi, živahni inscenaciji inž. arh. Franza, vedro, razgibano podobo. Osrednji figuri sta postavila Levlar in Danilova: prvi zanimivega, neprobatičnega vojnega parvenija in uživalca dr. Kostanjskega, Danilova

Bredo, v sebi razkrojeno, moralno razpadajoče dekle, ki je v nji še največ razviharjene dramatičnosti, a je njen lik obenem najbolj odmaknjen od preproste, realistične resničnosti. Izmed ostalih so podali troje prav intimno revnih človeških obrazov Lipah (oficial Tomšič), Daneš (politični uradnik Komar) in P. Juvanova (Amalija). Težjeja, a manj hvaležnega opravka so imeli Cesar, Jerman, Medvedova. Planecky je vzbudil pozornost z umerjeno, jasno kreacijo profesorja, rezervnega oberlajtnanta Grlica.

L. M.

Dve glasbeni prireditvi v Ljubljani

V ponedeljek je — kakor vsako leto — predstavil profesor Anton Ravnik tistim, ki se zanimajo za razvoj naše glasbene pedagogije svoje klavirske učence. Na produkciji v dvorani Filharmonične družbe so nastopili: Zorka Bradarčeva (III. letnik), Marija Mantuanjeva (II. letnik), Gojmir Demšar (II. letnik), Ljubomira Žuljeva (V. letnik) in Bojan Adamič (IV. letnik), vsi iz srednje šole. Spored je bil stilistično enoten in je pokazal značilna dela dunajske klasične konca 18. in začetka 19. stoletja s skladatelji Haydnom, Mozartom in Beethovnom. Poslednji je bil zastopan trikrat, z rdom v c-duru op. 51, variacijami v c-duru na angleško himno »God save the king« — ne, kakor je domotoma stalo neke napisano:

Ohranite svoja usta mlada z Odolom!

Zavedamo se, da je industrija potrebna za naše kraje, prav gotovo pa ni potrebno, da bi zaradi industrije bile onesnažene in uničene naše vode. Za naše kraje je prav tako važna tudi tujski promet. A kaj more bolj pokvariti našo lepo pokrajino kakor grde onečišene vode. Kaj si morejo misliti tujski, ko vidijo tako grdobijo, kakršna se je razlivala pretekli teden posavski strugi! Zelo važne za tujski promet so gotovo tudi ribe: kot hrana in sport. Ker pa tujski promet donaja Gorenjski, vsaj našim domačim ljudem, več, kakor imamo od tistih, ki nam onečišajo vodo, bo pač treba napraviti konec samovoljnostim. Kako pazljivo gledajo na čistost rek po drugih državah, posebno tam, kjer je razvit tujski promet! Starejši ribiči gotovo še pomnijo velike sodne razprave med brezbriznimi industriji v Avstriji in na Bavarskem in pa med ribiči, pri katerih so morali krivci plačati naravnost ogromne zneske za povzročeno škodo. Pri nas pa je krivdo čutili tudi s strani zakupnikov in lastnikov ribolovov, da ta važna zadeva še ni urejena. Očitno velja pač tudi tu pregovor: kjer ni tožnika, ni sodnika. —s.

Vlom na trboveljski pošti

Trbovlje, 12. aprila

V noči od torka na sredo je bilo vlomljeno v poštni urad v Trbovljah II. Vlomilci so morali biti opremljeni z dobrim vlomilskim orodjem, ker je bil vrom izvršen skoraj brez šuma. Poštni urad je nastanjen v hiši g. Kmeta in ima dva vhoda, enega s prednje strani, ki je tudi vhod za stranke in drugega od zadnje strani ob potoku. Vlomilci so si morali že podnevi preskrbeti 6 m dolgo desko, ki so jo položili čez potok in tako prišli do zadnjih vrat. Ker jih niso mogli odpreti pri ključavnicah, so s svinjsko nogo, prerezali tečaj na vratih in si na tak način odprli vhod v pisarno. V pisarni je stala večja blagajna, katere so se vlomilci takoj lotili in izrezali v njo veliko luknjo, skozi katero so pobrali nekaj nad 6000 Din.

Vlom je bil izvršen okrog 2 ure ponoči. V sosednjem lokalu je delavnica urarja Zaka. Ker ima g. Zak v svojem lokalu tudi mnogo vrednosti, ur, prstanov, in še razne zlatnine, spi vedno v lokalu in je tudi slišal majhen ropot, mislil pa je, da je šum iz prvega nadstropja, kjer stanuje več strank. Vlom je prvi opazil brivec gospod Hutar, ki ima tudi svoj lokal v tej hiši, in takoj obvestil lastnika hiše in upravnika pošte. Orožniki so šli takoj na delo za vlomilci. Prijeli so dva sumljiva mlada tujca, ki se potikata že od pone-deljka po Trbovljah in beračita. Govorita nemško in je eden baje Avstrijec, drugi pa naš državljan.

Kako je z briljantom v smetišču?

Maribor, 12. aprila

Mariborska policija je danes spet zasliševala Anico Vučakovo, ki je ponujala pri zlatarju in draguljarju Stumpfu na Koroski cesti preko 30.000 Din vredni briljantni nakit. Vučakova je prišla, kakor pravi, v Maribor iskat službo in ni niti slutila, kolike vrednosti je obesek. Ljudje so ji svetovali, naj obesek proda, bo že dobila zanj nekaj kovačev. Vučakova je tudi pri večeršnjem zaslišanju vztrajala pri svoji prvotni izpovedi, da je našla obesek pred tremi leti v smetišču gornjeradkanskega gradu, ko je z drugimi otroci stikala po smetišču. Obesek je policija zaplenila v kuverti in ga hrani v svoji dragocennosti zbirki. Obstaja mnenje, da gre najbrže za nakit neke baronice, ki je pred 10 leti ob priliki obiska na gornjeradkanskem gradu izgubila dragoceno ovratno verižico z obeskom. Svoječasne poizvedbe so ostale brezuspešne, zdi se pa, da je zdaj skrivnost dragocenega nakita pojasnjena.

Branibor

Osrednji občni zbor društva »Branibor«, sklican za nedeljo, dne 14. t. m. ob 10. uri v Ljubljani, je prenešen na poznejši čas. Obvestila podružnicam sledijo. — Osrednji odbor »Branibor«.

KULTURNI PREGLED

Kreftovi „Malomeščani“

(Po krstni predstavi v ljubljanski drami)

Bratko Kreft je v mladi slovenski generaciji tisti pisatelj, ki je med vsemi najbolj na odrdu doma. O tem pričajo njegovi »Celjski grofje«, ki so nedavno želi lep uspeh celo pred strogim forum praeške gledališke kritike, in o tem pričajo vnovič ta »vesela slovenska legenda«, drugo njegovo odrsko delo, ki jo je občinstvo na krstni predstavi v četrtek pozdravilo kar z burnim odobravanjem.

Po »Celjskih grofjih«, tem najbolj literarno popularnem poglavju naše narodne zgodovine, se je Kreft v »Malomeščanih« dotaknil naše neposredne prošlosti: v treh dejanjih igre, ki je napol realistična tragi-komedija, napol s simbolizmom predahneja na farsa, je zajel dejanje in nehanje malega slovenskega miljeja, kakor ga je kazala Ljubljana v onih znamenitih prvih mesecih svetovne vojne. To je snov, ki ji je hvaležnost dandanašnjega gledalca zagotovljena že v naprej: Avstrijo imamo, si lahko misli človek v parterju, hvala bogu. Že za sabo, stari cesar je pokopan, a kar je bilo kakšnih majhnih denunciacij, in malverzacij med nami, je naglo zapadlo

pozabi, kakor je človeški spomin vobče po svoji naravi kratek za pregrehe, ki se zgodijo pred obličjem javnosti in na občečloveški račun.

Mimo tega, da je smov sama zagotovo deležna priznanja, pa je bila v Kreftovih rokah tudi v rokah najboljšega poznavalca teatarskega ustroja, nadarjenega dramskega oblikovalca in pisatelja, ki je spričo svoje stroge, socialno — kritične svetovno — nazorske usmerjenosti pač v veliki meri z vsem oborožen, kar si je mogoče misliti za ustvaritev dobre, sodobno razgledane zgodovinske drame. V resnici predstavljajo »Malomeščani« zanimiv, tragično dragocen dokument našega življenja, po svoji literarni in odrski vrednosti pa vendar znatno zaostajajo za avtorjevim dramskim prvencem. Podoba je, da se je pod težo osrednjega problema »Malomeščanov«, problema denunciantstva pri nas, pisatelju razbila osnovna zamisel, tako da je igra ostala brez svoje notranje izgradnje in brez svojega moralnega ravnotežja. Ne moremo podčrtavati neverjetnosti dejstva, da bi leta 1914. (ali kdajkoli) v

na nemško himno »Heil dir im Siegerkranz!« ki jo takrat Nemci še niso bili prevzeli od Angleške — in rdom »Die Wut über den verlorenen Groschen« op. 129. Od Haydna smo čuli d-durovo sonato, od Mozarta pa klavirski koncert v d-molu. eno njegovih najpomembnejših in najglobljih del te vrste. Poslednjo točko, ki je bila seveda tudi najobsežnejša, je zaigral gojenec Bojan Adamič s spremljavo orkestra drž. konservatorija. Produkcija je pokazala lepo stilistično življenje v dela in visoko stopnjo tehnične izvežbanosti gojencev. Prireditve take snovne in interpretacijske zaokroženosti in enotnosti pokažejo smiselno delo muzikalne vzgoje in jih je zato vedno treba pozdraviti. Obisk produkcije je bil zelo zadovoljiv.

★

V sredo smo čuli v dvorani Filharmonične družbe slovečega violončelista Slavka Popova, ki je tokrat pri nas prvič nastopil. Vzplic pestri reklami, ki ga je stavila po časopisnih vesteh v isto vrsto z nenadkriljivim Casalsom, se dvorana vendarle ni popolnila. Spored koncerta je bil jako obsežen in pester. Uvodoma smo čuli Richard Straussovo sonato v f-duru op. 6, ki danes ne napravi posebnega vtiska zaradi zgolj zunanostne razgibanosti. Prav tako tudi Beethovnovе variacije v g-duru ne zadoščajo zahtevam, ki jih je skladatelj v svojih pomembnejših delih upravičil. Virtuozni način podajanja je prišel dobro do uveljave v Bocherinijevi a-dur-sonati. Bocherini ima svojstven,

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri velika premiera

VELEFILMA

PESEM POMLADI

v katerem poje slavni tenor

RICHARD TAUBER

Glasba: FRAN SCHUBERT

Sodeluje:

DUNAJSKI DEČJI ZBOR.

Predprodaja vstopnic od 11.—1/13. ure!

Rezervirajte vstopnice!

Domače vesti

• Počastitev spomina zgodovinarja Lopašica. Prosvetni odbor karlovske sokolske župe pripravlja za prihodnji mesec večjo proslavo v počastitev spomina zgodovinarja Radoslava Lopašica ob 100 letnici njegovega rojstva. Lopašič je bil po rodu Karlovecan ter si je s svojimi deli »Karlovec«, »Okno Kupe in Korane« ter »Bihac in Bihačka Krajina« pridobil velike zasluge v naši kulturni zgodovini.

LOMBERG FILMI

in plošče

BYK-FOTO PAPIRJI

Zastopstvo:

DROGERIJA I. KANC, NEBOTIČNIK
DROGERIJA A. KANC, ŽIDOVSKA 1

• Upokojitev v sodnopisarniški službi. Upokojenih je 24 sodnih uradnikov, in sicer: Joško Rajner, višji pisarniški predstojnik pri sreskem sodišču v Ljubljani, Jurij Karba, vodja zemljiške knjige v Mariboru, Martin Gašper, višji pis. predstojnik pri sres. sodišču v Mariboru, Josip Korosak, višji pis. oficijal Ljutomer, Matevž Gröblacher, višji pis. oficijal pri okrož. sodišču v Mariboru in Josip Miklavčič, pisarniški ravatelj pri Stolu sedmice v Zagrebu. Dalje so upokojeni sodni kancisti: Pavla Erschenova, sresko sodišče v Ljubljani, Jazbar Fran, Kožje, Terezija Poljančeva, apelacijsko sodišče v Ljubljani, zvanik Rudenščak Dragotin, sresko sodišče v Celju, služitelj: Ferenc Fran, Maribor, Korencan Fran, Vrhnika, Arnsak Ivan, Celje in Podlessek Fran, Murska Sobota. Zvanik: Stanislava Spesova, Ljudmila Kolarova, Maribor in Angela Peziceva, vse pri okrož. sodišču Maribor. Jetniški pazniki: Boznik Andrej, Maribor, Bizilj Alojzij, Ljubljana, Lindič Ivan, Maribor, Stingl Marija, Maribor, Sardonier Fran, Celje, in Kržišnik Valentin, strojnik pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Najelegantnejše modne in dežne

DAMSKÉ PLAŠČE

ima le

K. PUČNIK

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 1

• Praktični učiteljski izpiti na državnih učiteljskih šol v Ljubljani so se vršili v dnevi od 5. do 11. aprila t. l. Priglasilo se je 6 učiteljev, 13 učiteljic ter 1 otroška vrnarica. Z dobrim ali prav dobrim obim uspehom je napravilo izpit 17 učiteljic (ic) ter 1 otroška vrnarica, 1 učitelj in 1 učiteljica sta bila preobirana. Praktični učiteljski izpit so napravili tri učiteljice: Agrež Franc, Kus Bogoljub, Pertot Rafael, Pohar Anton, Sosič Anton, Ambroz Amalija s. Severina, Besednjak Gabrijela, Cotman-Lenč Vida, Germek Marija, Kovarčič-Golar Lidija, Mavec Angela, Osvalt-Ogrizek Matilda, Ravnikar Marija, Rubinič Antonija, Schil-

ZVOČNI KINO MOSTE

V soboto ob 8., v nedeljo ob 5. in 8., v ponedeljek ob 8. uri zvečer

MAE WEST v svojem prvem filmu

NISEM ANGEL — PRIDI DA ME VIDIŠ

in

LJUBEZEN MLADEGA IZUMITELJA

Pri vseh predstavah oba filma

ritmično posebno pester in zanosit slog, ki ga v nadaljnjem karakterizira posebno virtuozna uporaba solistovega instrumenta. Slično je tudi J. B. Breval skušal v združenosti združiti klasično sonatno zborstvo s koncertantnim in virtuoznim vodenjem solističnega glasu, daš mu to ni uspelo v isti meri kot Bocheriniju. Popov je virtuoz čistega kova in brezkompromisne tehnike. Manj kot tehnično je nudil kat internet, imel pa je tudi nekoliko nepomembno izbran spored.

Druga polovica programa je obsegala priredbo J. S. (ne: J. J. kot je stalo na sporedu!) Bachove arije iz orkestrske suite. Ta znameniti napev je skoraj redno na sporedu godalnih virtuozov, in njegovih interpretacij je nebroj. Ne morem trditi, da je bila Popova posebno originalna, da si je bila ritmično kar skoraj preveč svobodna. Od ostalih skladb je bila najpomembnejša Debussyjeva »Mesečina« iz klavirskega dela »Suite bergamasque«, ki je tudi prirejena za vse možne zasedbe. Paderevskega menueta (tudi priredba klavirskega originala), Davidova »Pri vodometu« ter Poprov »Ples vile so neznatne skladbe, prirojene vse po istem kopitu, ki nudijo virtuozu priliko, da se izkaže v spretnosti desne ali leve roke. Mesto Davidova serenada smo čuli Moskovskega prav tako nepomembno in toli preigrano (original za klavir). Navdušenje publike je pri teh malenkostih naravno raslo in na nenehajočo zahtevo je umetnik dodal še tri točke, od katerih ima pravico do resnega presojanja le Ravelova Habane-

ler Zdenka, Turk-Peterlin Terezija, Vanič-Klavns Ana ter otroška vrnarica Kočar Cecilija.

• Akademski pevski zbor bo ponovil svoj koncert slovenskih narodnih pesmi v nedeljo 14. t. m. v St. Vidu nad Ljubljano za vse okoličane, ki niso mogli priti na večerne koncerte odtodaj, ki niso dobili več vstopnic. Koncert se bo vršil v Cerkevem domu. Pričetek točno ob pol 16. (pol štirih popoldne). Opozorjamo vse okoličane, da si pravočasno nabavijo vstopnice, ki so v predprodaji v trafiki Zakotnik v St. Vidu.

• Vsem državnim upokojencem v vednost. Precejšnje število državnih upokojencev je že vložilo in še vlaga prijave za draginske doklade, dasiravno je bilo že objavljeno, da je termin za vlaganje teh prijav le enkrat na leto in to v oktobru. V aprilskem terminu teh prijav torej ni več treba pošiljati finančni direkciji. Člani društva državnih upokojencev dobivajo pravočasno, torej v septembru prijave obnem z brezplačno številko »Našega Glasca« z vsemi potrebnimi navodili brezplačno. Takih brezplačnih številok so deležni člani vsak drugi mesec. Zato je le v korist vsakega državnega upokojenca, da postane član društva. — Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

• Za inženjerje na kulturno-geodetskem oddelku ljubljanske univerze so diplomirali gg.: Dimitrijevič Peter, Ferlan Tomo, Loeske Rajko in Vladimir Miha.

• Novi grobovi. V Sokolski ulici 18. v Ljubljani je umrl g. Andrej Boucon, tovarnar stolov in posestnik. Pogreb ugledega podjetnika bo jutri ob pol 16. — V ljubljanski bolnišnici je umrl drugošolec Gusti Kaučič. Ljubega fantička bodo jutri ob pol 14. spremili k Sv. Križu. — Nadalje je umrl v ljubljanski bolnišnici za posledicami operacije, najstarejši trboveljski obrtnik, posevski mojster g. Martin Juvan v visoki starosti 83 let. Pogreb bo Ljubljani jutri ob pol 15. — Pokojnim blag spomin, žalujočim iskreno sožalje.

• Sodbja v bolniški aferi. »Jutro« je ponovno poročalo o velikih poverbah in sleparijah, ki so bile razkritje že pred dolgimi meseci v beograjski splošni bolnišnici in o katerih je več tednov razpravljalo beograjsko sodišče. V četrte popoldne je bila izrečena sodbja in bi bil glavni obtoženelec, bivši skladiščnik bolnišnice Mihajlo Urošević obsojen na 8 let robije, dočim so bili vsi drugi obtoženci oproščeni. Sleparije in poverbe so bile izvršene na ta način, da je Urošević ponarejal beležke v dobavnih in skladiščnih knjigah ter potem pri blagajni dvigal denar za veliko večje količine najrazličnejših živil, kakor pa so jih v resnici dobivali bolniki in so se sploh uporabljali v bolniškem obratu. Pri takih sleparijah je moral imeti Urošević seveda zveze z različnimi drugimi uslužbenci in tudi z dobavitelji. Ker so se sleparije vršile dolgo časa in na prav spreten način, seveda ni bilo mogoče ugotoviti vseh sleparskih zvez in trikov in je bil tako obsojen samo bivši skladiščnik. Po ugotovitvah preiskave je bila z njegovim početjem državnega blagajna oškodovana za milijon dinarjev!

• Iskanje zemljišč za jadranske aerodrome. V okolici Splita je komelija, ki so jo tvorili predsednik in direktor Aeroputa, načelnik tehničnega oddelka banke uprave, tajnik splitskega Aeroputa in nekateri odborniki, iskali teren, ki bi bil prikladen za ureditev aerodroma. Po temeljitnem pregledu so se odločili za travnik z večjim ribnikom v Trogirju in za zemljišče med Kaštel Novim in Divuljami. Najprikladnejši bo ribnik v Trogirju, ker bo dala trogirska občina svet brezplačno na razpolago in ker bo itak treba

ra. Vendar so bile vse te točke podane s takšno spretnostjo, sigurnostjo in splošno virtuoznostjo, da so opravile po izjavi njihovo namestitev na spored. Popov je virtuoz visoke stopnje, ki razpolaga oleg tehnike tudi z lepim polnim tonom, le da ga še ne zna rabiti zaradi poglabitve izraza, temveč kar nekako povrhu, kajti v interpretaciji se ni vidno poglobil v nobeno predvajanih skladb. Gotovo pa mu je dano, da bo na podlagi tako odlične stopnje virtuoznosti dosegel tudi v izražanju tisto globino, ki odlikuje največje sodobne umetnike.

Spremljal ga je pri klavirju dr. H. Arminski, ki mu delo ni šlo povsem in vedno gladko izpod rok. Opravičuje ga pa nekoliko samovoljni ritmični postopek solista, ki mu ni dal prilike, da bi mogel točno podati predpisano klavirsko spremljavo. V ostalem pa mu je sledil vestno in skoraj prediskretno.

Ivan Meštrovič in Nemčija. Dne 15. t. m. bo v Monakovem otvorjena razstava »skulptur in risb največjega jugoslovanskega likovnega umetnika Ivana Meštroviča«. Razstavo prireja Nemška akademija skupno z monakovskim Umetnostnim društvom in z Društvom prijateljev Nemčije v Zagrebu. Razstava bo pozneje prepeljana v Berlin, kjer bo prirejena pod zaščito Društva berlinskih umetnikov. Monakovska razstava obsega 55 originalnih plastik in 30 risb. Njen častni pokrovitelj je bavarski ministr-

čimprej izvesti asanacijo dotičnega močvirja. Po dosedanjih načrtih bi potrebovali za ureditev aerodroma blizu 5 milijonov dinarjev. Predsednik in ravnatelj Aeroputa sta odpotovala iz Splita v Dubrovnik, kjer bosta za ureditev aerodroma pregledala terene med Dubrovnikom in Trebinjem. Obiskala bosta tudi Boko Kotorško, kjer predlagajo za ureditev aerodroma prikladno zemljišče v Igalu.

• Ta noč bo tvoja smrt, če me zapustiš, tako je grozil 61 letni brusač Ambroz Oblonšek, preden je nevarno ranil 37letno Ljubico Korenovo ter ubil, kakor je »Jutro« že poročalo, njeno prijateljico Anko Pekšičevo. Na zagrebški kliniki so nevarno ranjeno Korenovo operirali in je upanje, da bo ostala pri življenju. Zagrebški listi obširno poročajo o pripovedovanju nesrečne žene o strašnem življenju v baraki v Velikem Dolu. V razpadajoči baraki so stanovale tri ženske: lastnica Ivana Klemenčičeva, umorjena Anka Pekšičeva in Korenovo, ki je imela pri sebi tudi svoja dva otroka. Tudi Oblonšek je prej nekdaj, ko sta bila še dobra s Korenovo, prebival v tem bednem bivališču, pozneje pa se je kot brusar potikal po okoliških vaseh in zaradi raznih

Film Z. K. D.

v prostorih Elitnega kina Matice
Danes ob 1/3. popoldne
originalni ruski vefilm

Pot v življenje

Himna dela in volje! Sila človeškega ustvarjanja!

Najnižja vstopnina: Din 3.50, 4.50
5.50 in 6.50

deliktov tudi skrival pred policijo. V splošnem pa je ozadje krvavega dogodka takole: Dokler je bil denar, je bila ljubezen. Ko pa stari Oblonšek ni več zaslužil in se je moral tudi skrivati pred policijo, je Pekšičeva nagovarjala Korenovo, naj se otrese »starega mulca« in poišče kakega mlajšega, ki bo prispeval kaj denarja. Po pripovedovanju sosed pa je sploh čudno, kako so mogle ženske v svoji baraki trpeti Oblonška, ki je bil mnogokrat pijan in ves divji. Zločinca se niso prijel. Policija domneva, da se skriva nekje v gozdu pri Bukovcu.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer
premieraLORETA JUNG in R. CORTEZ
v filmu

Kraljica noči

Film poln zanimivih dogodkov in
lepe godbe

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10.— Din

• Smuka v planinah je izborna. V Triglavskem domu na Kredarici prireja SPD stalne smučarske tečaje pod vodstvom učitelja JZSS g. Černiča. Tečaji so brezplačni in dostopni vsakomur. Osobito za velikonočne praznike se obeta planincem-smučarjem ugodna prilika za smuko. Snela je še tudi dovolj na Krvavcu in Veliki Planini.

KLOBUKE

zadnje novosti za pomlad v finih barvah in elegantnih oblikah samo dobre kakovosti, ter razne sportne čepce nudi v lepi izbiri

MIRKO BOGATAJ

TRGOVINA KLOBUKOV IN ČEPIC

LJUBLJANA, Stari trg št. 14

Cene zmerne. Sprejemajo se popravila.

• Podarite mladini za pirhe nadvse zanimivo knjigo František Langer: »Pes druge čete«. Cena za broširan izvod 48 Din za vezan 62 Din. Dobi se v knjigarni Tiškerove zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3.

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Zvočni kino Dvor

Tel. 27-30
Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer
predstave smeha in zabave

Pat in Patachon

kot

Potuhnjenja

Vstopnina 4.50 in 6.50 Din

ski predsednik Siebert. Otvoritev bo prenašal zagrebški radio. Umetnik Meštrovič po osebno navzoč. — Ob tej priliki prinaša novo glasilo Nemške akademije »Das deutsche Wort« (prej »Die literarische Welt«) reprodukcijo Meštrovičeve plastike »Moja mati«, poročilo o razstavi in sledeče vrstice, ki jih je podpisal dr. Th.: »Nemško ljudstvo bo spoznalo v velikem jugoslovanskem kiparju enega najpomembnejših umetnikov naše dobe. Meštrovičovo ustvarjanje je vzbudilo občudovanje kulturnih narodov daleč preko meja umetnikove domovine, kajti v njegovem delu je slovanska oblikovna moč prvič v novejšem času našla lastne forme. Klasična harmonija in najmodernejša forma sta mu enako blizu: strastna fantazija in umetniško samoočvrstitev dajeta njegovim stvaritvam nekaj nadčloveškega, kar je baš nemškemu občutju tolikanj sorodno... Nemčija pozdravlja v njem predstavitelja naroda, čigar presežljivi nacionalni vzpon ima marsikaklo sorodno potezo z nemško usodo v minulih desetletjih.«

Šestdesetletnica filozofa dr. Brane Petronijevića. Te dni je doživel šestdeset let eden največjih jugoslovanskih filozofov, upokojeni vsuč. profesor dr. Brane Petronijević v Beogradu. Njegovo ime slovi tudi preko meja naše države. Poleg številnih spisov v srbohrvaščini, med katerimi so zlasti znani njegovi eseji o pomembnih filozofih človeštva, je objavil znanstvena dela v nemškem jeziku. Petronijević je predstavi-

Iz Ljubljane

u. »Spomini na našega kralja Aleksandra«. Gg. akademika Gork Rudi in Berger Branko bosta ponovila svoje prelepe recitacije, posvečene spominu pokojnega kralja Aleksandra v nedeljo, 14. aprila ob 11. dopoldne. Opozorjamo udeležnike z dežele na četrtinski popust na železnih.

u. Trboveljski slavski bodo v ponedeljek ob 20. uri v Unionu zapeli: I. del: Ivan Matečič: Čače moj Ivan Grbec: Jezus pušeljček. Emil Adamič: Venček slovenskih mladinskih narodnih pesmi in Tiri, tiritine. Mladinski zbori brez spremeljanja. V II. delu zapoje solistka Režika Koritnikova 3 Adamičeve samospeve s spremljevanjem klavirja: V Korotan, Uspavanka, Vesela pesem. III. del obsega Adamičeve mladinske zbornice s spremljevanjem klavirja, in sicer: Ciganka, Ah, zvonijo, Dodelajčki, Sestrica (s sopranom). IV. del obsega skladbe za moški zbor, in sicer Novoletno kolednico (dva kvarteta), dalje Mlada mi je draga, moški zbor z baritonom, in Jezus na Sveti Gorl, mladinski moški zbor. Tudi te tri skladbe je napisal Emil Adamič. Klavirsko spremljevanje oskrbi kapelnik dr. Svava, Trboveljske slavke vodi zborovodja Avgust Šuligoj. Podroben spored in vstopnice se dobe v Matični knjigarni.

u. Gasilska zajednica priredi drevi staršini Josipu Turku častni večer na Taboru. Sprevod krene ob pol 20. izpred Mestnega doma k podoknic.

u. Spominska plaketa, ki jo bodo izročili gasilci na slavnostni akademiji svojemu zaslužnemu jubilarju g. Josipu Turku, je razstavljena v oknu trgovine Magdič. Plaketa je zelo posrečeno delo g. prof. Severja.

u. Pomladek Rdečega križa na Viču priredi danes ob 16. in jutri ob 16. v Sokolskem domu akademijo s pestrnim sporedom. Po nagovoru bodo deklamacije, pevske točke in tridejanka »Sola v nebesih«. Današnja akademija je namenjena mladini, nedejska pa odraslim. Ker je čisti dobitek namenjen nabavi šolskih potrebščin revnim učencem, pričakujejo otroci obilno udeležbo.

u. Potres in visoke stavbe je naslov 2. predavanja, ki ga priredi Prirodoslovno društvo drevi v predavalnici mineraloškega inštituta univerze. Predaval bo ob številnih lepih slikah g. univ. prof. inž. Jaroslav Forster. Člani in prijatelji društva so vabljeni k čim številnejši udeležbi. Začetek tega zanimivega in ob 40 letnici ljubljanskega potresa tudi aktualnega predavanja b ob 18. uri.

u. Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana je na rednem obnem zboru dne 10. t. m. počastila spomin umrlega prvega predsednika sekcije g. inž. Vinka Strgarja tudi s tem, da je pokojnika vpisala kot ustanovnega člana svojega podpornega fonda s pripevkom 1000 Din.

u. Uprava Hubadove župe JPS poziva vsa ljubljanska v nji včlanjena pevska društva, da se gotovo udeležijo ponedeljskega koncerta Trboveljskega slavke svojega najmlajšega člana, v unioński dvorani.

u. Filozofsko društvo v Ljubljani priredi drevi ob 18. na univerzi (v predavalnici št. 90) debatni večer o svojem prvem in drugem predavanju o temi: Svoboda in nujnost. Debatno vodi g. profesor dr. Fr. Veber. Vabljeni člani društva, kakor prijatelji filozofije.

u. Akademski pevski zbor poziva celokupno svoje članstvo, da se danes 12. t. m. ob 16. zbere pred Glasbeno Matico v Vegovi ulici. Udeležba je strogo obvezna za vse. — Odbor.

u. Izložbeno aranžerstvo je postalo prav važna panoga v trgovski reklamni in poklic mlađega trgovskega nadarjenega naraščaja. Mnogo se jih je za to stroko že etrovkono usposobil tako, da so si mogli ustanoviti svoje društvo in pa podružnice v mestih dravske banovine, ki že uspešno propagirajo to uspešno reklamo, prireajo tečaj, predavanja in tekmovalja. Zlasti asilna v vseh ozirih je podružnica društva izložbenih aranžerjev v Celju, ki jo vodi asilni in podjatali odborniki. Nič kaj živahnega pa ne kaže centralno društvo. Kaj delajo naši priznani poklicni izložbeni aranžerji: Koželj, Stare, Krušič, Grlic, Kooser in Brumati? Na delo za boljši trgovski promet! Na delo za olepšavo mesta! Sezona je tu! Tudi občni zbor društva izložbenih aranžerjev se bliža. Razčistiti je treba razmere v društvu, da bo mogoče zopet z vsem elanom in iniciativnostjo delovati, kakor je delovalo in kakor mora delovati.

u. Društvo izložbenih aranžerjev dravske banovine v Ljubljani bo imelo v nedeljo 14. t. m. ob pol 9. tretji redni občni zbor v Trgovskem domu. V primeru nesklepnosti bo eno uro pozneje, t. j. točno ob pol 10. uri dopoldne ob vsakem številu navzočih članov in bo veljavno sklepal. Za člane prisotnost obvezna. Dnevni red običajen.

ta naslov bodi javno priznanje znanstvenega dela, dočim bi za praksu zadostovali državni izpiti. Doktorat naj bi bil znak prvostopne znanstvene dejavnosti, habilitacija pa znak druge stopnje. Prof. dr. Engliš se bavi tudi z vprašanjem avtonomije visokih šk. Avtonomijo razlaga kot mogoče jamstvo, da se izločijo vplivi, ki so izven znanosti, s čemer je v zvezi vprašanje znanstvene odgovornosti. Opozarja pa tudi na možnost zlorabe avtonomije, kar bi pomenilo oviro znanstvenega napredka. V tem primeru bi bilo treba premisliti o možnosti svobodnega tekmovalja, o dolžnosti, da se objavijo ocene habilitacijskega spisa, o dolžnosti, da se pri profesorih predlaga viaditerno ali da dobi prosvetno ministrstvo pravico preizkusti kvalifikacijsko mnenje fakultete po medfakultetni komisiji. To pa ni samo problem pravne fakultete, marveč vseh fakultet in visokih šk. O izvaljanjih dr. Engliš se začneja razvijati v čeških listih in revijah zanimiva diskusija.

Koncert Zagrebškega kvarteta v Pragi. Dne 8. t. m. je koncertiral v Pragi Zagrebški kvartet. Program je tudi to pot obsegal pretežno jugoslovanske komorne skladbe, med njimi Iv. Brkanoviča godalni kvartet, ki smo ga čuli v Ljubljani ob priliki zadnjega nastopa tega kvarteta v ljubljanskem dvoru. Dalje sta bili na programu skladbi Fr. Lhotke in B. Panandoula. Češka kritika se prav pohvalno izreka o kvartetu in o posameznih skladbah. Obštevno je zagrebškeumetnike navdušeno pozdravljalo.

ta naslov bodi javno priznanje znanstvenega dela, dočim bi za praksu zadostovali državni izpiti. Doktorat naj bi bil znak prvostopne znanstvene dejavnosti, habilitacija pa znak druge stopnje. Prof. dr. Engliš se bavi tudi z vprašanjem avtonomije visokih šk. Avtonomijo razlaga kot mogoče jamstvo, da se izločijo vplivi, ki so izven znanosti, s čemer je v zvezi vprašanje znanstvene odgovornosti. Opozarja pa tudi na možnost zlorabe avtonomije, kar bi pomenilo oviro znanstvenega napredka. V tem primeru bi bilo treba premisliti o možnosti svobodnega tekmovalja, o dolžnosti, da se objavijo ocene habilitacijskega spisa, o dolžnosti, da se pri profesorih predlaga viaditerno ali da dobi prosvetno ministrstvo pravico preizkusti kvalifikacijsko mnenje fakultete po medfakultetni komisiji. To pa ni samo problem pravne fakultete, marveč vseh fakultet in visokih šk. O izvaljanjih dr. Engliš se začneja razvijati v čeških listih in revijah zanimiva diskusija.

Koncert Zagrebškega kvarteta v Pragi. Dne 8. t. m. je koncertiral v Pragi Zagrebški kvartet. Program je tudi to pot obsegal pretežno jugoslovanske komorne skladbe, med njimi Iv. Brkanoviča godalni kvartet, ki smo ga čuli v Ljubljani ob priliki zadnjega nastopa tega kvarteta v ljubljanskem dvoru. Dalje sta bili na programu skladbi Fr. Lhotke in B. Panandoula. Češka kritika se prav pohvalno izreka o kvartetu in o posameznih skladbah. Obštevno je zagrebškeumetnike navdušeno pozdravljalo.

MIRNO SPANJE

ustvarja novo moč in življenjsko radost naslednji dan. Po neprespani ali slabo prespani noči se pojavi nervoznost, pobitost in pomanjkanje volje do dela. Pogosto je edini vzrok slabega spanja prazen ali zaradi preobilne večerje prenapolnjeni želodec. Vzemite, preden ležete spat, 2—3 male žličice Ovomaltine v topli pišči, mleku. S tem okrepite telo, ne da bi preobremenili želodec, ter si boste brez medikamentov, s higienico prehrano zagurali mirno spanje.

Ovomaltine ni nikaka mešanica! Samo z uporabo Ovomaltine dosežete zares OVOMALTIŃSKI USPEH!

Ljudski zavojček Din 7.25
Mala škatlica „ 13.—

u. Sentjakobsko gledališče uprizoni drevi ob 20.15 na novo našudramo komedijo »Lepa pustolovščina«. Dejanje se plete okoli mlade neveste, ki uide ženinu tik pred poroko. Veselolajra je prepletena z duhovitiimi domiselki, da bo vsak posetnik preživel dve urici v prijetnem razpoloženju. Veselolajra se v nedeljo ob 20.15 uri ponovi. Preskrbite si vstopnice v prodaji, ki je od danes dalje v Mestnem domu.

u. V počastitev spomina blagopokojnega g. Frana Krapeša, restavraterja in kavarnarja v Ljubljani, polaga Društvo Kazina 500 Din v fond dijaške kuhinje »Domovila« v Ljubljani. Pokojnik je bil vedno plemenit podpornik našega dijaštva, zato smatra imenovano društvo, da se na ta način najbolje oddolži njegovemu spominu.

u. Namesto venca na krsto pokojnega g. Frana Krapeša, restavraterja in kavarnarja v Ljubljani, polaga Društvo Kazina 500 Din v fond dijaške kuhinje »Domovila« v Ljubljani. Pokojnik je bil vedno plemenit podpornik našega dijaštva, zato smatra imenovano društvo, da se na ta način najbolje oddolži njegovemu spominu.

u. Namesto venca na krsto pokojnega g. Frana Krapeša, restavraterja in kavarnarja v Ljubljani, polaga Društvo Kazina 500 Din v fond dijaške kuhinje »Domovila« v Ljubljani. Pokojnik je bil vedno plemenit podpornik našega dijaštva, zato smatra imenovano društvo, da se na ta način najbolje oddolži njegovemu spominu.

u. Namesto venca na krsto pokojnega g. Frana Krapeša, restavraterja in kavarnarja v Ljubljani, polaga Društvo Kazina 500 Din v fond dijaške kuhinje »Domovila« v Ljubljani. Pokojnik je bil vedno plemenit podpornik našega dijaštva, zato smatra imenovano društvo, da se na ta način najbolje oddolži njegovemu spominu.

u. Namesto venca na krsto pokojnega g. Frana Krapeša, restavraterja in kavarnarja v Ljubljani, polaga Društvo Kazina 500 Din v fond dijaške kuhinje »Domovila« v Ljubljani. Pokojnik je bil vedno plemenit podpornik našega dijaštva, zato smatra imenovano društvo, da se na ta način najbolje oddolži njegovemu spominu.

u. Namesto venca na krsto pokojnega g. Frana Krapeša, restavraterja in kavarnarja v Ljubljani, polaga Društvo Kazina 500 Din v fond dijaške kuhinje »Domovila« v Ljubljani. Pokojnik je bil vedno plemenit podpornik našega dijaštva, zato smatra imenovano društvo, da se na ta način najbolje oddolži njegovemu spominu.

u. Namesto venca na krsto pokojnega g. Frana Krapeša, restavraterja in kavarnarja v Ljubljani, polaga Društvo Kazina 500 Din v fond dijaške kuhinje »Domovila« v Ljubljani. Pokojnik je bil vedno plemenit podpornik našega dijaštva, zato smatra imenovano društvo, da se na ta način najbolje oddolži njegovemu spominu.

u. Namesto venca na krsto pokojnega g. Frana Krapeša, restavraterja in kavarnarja v Ljubljani, polaga Društvo Kazina 500 Din v fond dijaške kuhinje »Domovila« v Ljubljani. Pokojnik je bil vedno plemenit podpornik našega dijaštva, zato smatra imenovano društvo, da se na ta način najbolje oddolži njegovemu spominu.

u. Namesto venca na krsto pokojnega g. Frana Krapeša, restavraterja in kavarnarja v Ljubljani, polaga Društvo Kazina 500 Din v fond dijaške kuh

U—D'jaški kuhinji »Domovina« v Ljubljani je izročil njen predsednik g. primarj dr. Jernej Demšar v dar 400 Din, ki jih je zbral kegljaški klub četrtke v počastitev spomina pokojnega svojega člana gospoda Frana Krapeša. Prisrčna hvala! Posnemajte!

U—Obtoženi komunistične propagande. V ponedeljek se bo pričel pred velikim kazenskim senatom v Ljubljani večji proces, ki bo trajal do petka. Komunistična propaganda in pripadajoči komunistični organizaciji je obtoženi 14 mladih oseb, večinoma dijakov, vajencev in 4 ženske. Razprava bo tajna, ker so obtoženci večji del starejši mladostniki, sicer pa bi bila tajna tudi iz državnih interesov.

Iz Maribora

a— Za spomenik kralju Ujedinitelju so prispevali po 100 Din: Josip Sušterič, Alojzij Moran, Leon Lintner, dr. Franc Toplak, vsi v Mariboru, in dr. C. Porekar Ljutomer. Prof. dr. Dolar 200 Din, prof. Franc Škof 150, upokojeni nameščenci Mestne hranilnice 400, dr. Ernest Rosina iz Gornjega grada 245 (žbirka), Ferdo Karis, Maribor, 50 Din, »Drava«, Maribor 100 Din. Društvo hišnih posestnikov v Studenih pri Mariboru 100 Din.

a— V spomin vzornemu Sokolu. Jutri ob 10. bo v magdalenski cerkvi zadušnica za blagopokojnik br. Ivanom Gerželjem, ki je v četu let omahnil za poškodbami, ki jih je dobil pri sokolski telovadbi. Po maši kreš. spreved pobožnega Sokolstva na pokopališče k odkritju spomenika.

a— Znanstveno predavanje v ruščini bo imel jutri ob 20. v gradu univ. prof. dr. Spektorski iz Ljubljane v okviru nove mariborske Ruske matice. Vstop svobod.

a— K mariborski glavni carinarnici sta premeščena carinska uradnika Jurij Pavlovič, doslej v Zameti, in Vlado Majstorovič, doslej v Kotoribi.

a— Pri mariborskem vojnem okrožju se je večerj zaključil drugi tečaj občinjskih tajnikov srezov Maribor, desni breg, Ptuj in Murska Sobota, ki bodo v smislu novih predpisov vodili v svojem delokrogu posle, ki so jih doslej vršili vojaški referenti pri sreskih načelnikih.

a— Opozorilo! Po Mariboru hodijo ljudje in pobirajo denar na račun uprave »Jutra« in »Večernika« za oglase in naročnine. Stranke se opozarjajo na te nepooblaščenke inkasante ter se naprošajo, da ob njih pojavo obvestijo policijo.

a— Izropan milin. Na Veliki so neznano ponoči udri v milin Zofije Hansenove in odneali gonilne jermene v vrednosti preko 4000 Din. Sodeč po nekaterih okoliščinah so bili vlomilci dobro poučeni o vsem.

a— Živo apno v oko. Pri delu je prišla 28 letna delavka Vilku Vrhajaku po nesrečnem naključju v desno oko kepa živega apna. Obstaja resna nevarnost, da bo ubogi delavec izgubil vid na omenjenem očesu.

a— Ogenj uničuje domačije. V Ivanovcih je ogenj uničil gospodarsko poslopje posestnika Janezu Trpljanu, vso zalogo sena in slame Francu Zrinskemu, gospodarsko poslopje s krmno posestniku Josipu Koltaju, v Kostanovcih skedenj posestnici Tereziji Fijo. V sosednji občini sta pogoreli poslopji posestnikov Škafarja in njegovega sosedca Balaziča. Škafar trpi škodo okoli 200.000 dinarjev, dočim Balazič sploh ni bil zavarovan.

a— Zadnje priče so bile zaslišane večerj dopoldne pri okrožnem sodišču v znani zanimivi in dolgotrajni pravdi, v kateri je mestni tržni nadzornik nadvevnik Hugo Hinterlechner napeljal tožbo proti mestni občini mariborski kot svojem delodajalcu zaradi svoječasne upokojitve in za povračilo nastale škode. Pravda se je večerj z zasliševanjem zadnjih prič zaključila in bo sodišče izdalo sodbo plamen.

a— Kibicanje s krvavimi posledicami. Na Zabljeke je prišlo skupaj pri nekem posestniku več fantov, ki so pili in tarikirali. V prepiru, ki je nastal zaradi nekega kibica, se je zrušil v nezvesti Jozef Skrbis, pobit na tla s silovitim udarcem z nekim trdim predmetom. Fantje so se razšli. Ko se je ena skupina vračala okoli polnoči proti domu, so začeli okoli sebe hreščete doneči »auf biks« in se v trenutku znašli sredi ognjevitve bombardementa s kamenjem. Kmalu zatem so pokili strelji in so obležali v krvi na tleh Karol Dornik, Jakob Rober in Alojzij Uriep. Dornik je dobil devet šiber v hrbet. Po tem napadu so se napadaleci razbežali, vendar se je orožnikom posrečilo ubrati pravo sled in so aretirali štiri fante.

a— Dve osebi so aretirali študentski orožniki zaradi suma vloma v tezenski hangar.

Iz Celja

a— Ban dr. Puc prispe danes ob 10.35 v Celje. Iskreno ga pozdravljamo v Celju in celjskem srežu!

a— Zalne službe božje za blagopokojnega kralja, ki je bila večerj ob 8. v župni cerkvi, so se udeležili komendant dravske divizije g. general Nedeljković, ki je pred službo božjo obhodi pred cerkvijo postavljeno častno četo s polkovno zastavo, oficirski zbor in rezervni oficirji, predstavniki oblastev, uradov, mestne in okoliške občine, šol, korporacij in društev ter mnogo drugega občinstva. Ob 9. je bila žalna služba ožja v evangelijski cerkvi.

a— Franc Fluks, v celjski bolnišnici je umrl večerj v starosti 58 let g. Franc Fluks, plezniški predstojnik na sreskem sodišču v Gornjem gradu. Pokojnik je bil odlično naroden in napreden mož, kremenit značaj in odličen uradnik. Med prebivalstvom je bil zelo priljubljen in spoštovan. Po prevozu v Gornji grad bodo položili pokojnika v nedeljo ob 15. na gornjegradske pokopališče k zadnjemu počitku. Pokojniku bodi ohranjen časten spomin, vsemom naše iskreno sočutje!

a— »Malomeščani«. Ljubljanska drama bo uprizorila v turek ob 20. v Mestnem gledališču novitela pisatelja Bratka Krefta, komedijo »Malomeščani«, ki je doživela pri krstni predstavi v Ljubljani velik uspeh. Predstava je za abnoma Nebohenti naj si nabavijo vstopnice v predprodaji v knjižarni »Domovina«.

a— Drugi japonski večer, ki ga je namenaval prireditelj ljudske vse in v turek v veliki dvorani Narodnega doma je zaradi gostovanja ljubljanske drame preložen.

a— Občni zbor društva »Sočes« se bo vršil v nedeljo 14. t. m. ob 16. v mali dvorani Celjskega doma. Udeležba za vse članstvo obvezna.

a— Družabni večer društva »Sočes« se bo vršil danes z začetkom ob 20. v mali dvorani Celjskega doma. Vstopnine ni!

a— Spor v celjski cinkarni je bil pri posajanjih med vodstvom podjetja in zastopniki delavstva časno rešen tako, da so bile odpovedi delavcem odložene do 1. maja.

Medtem se bo skušala najti možnost majhne redukcije delovnega časa, s čimer bi odpadle redukcije delavcev.

a— Za velikonosne praznike, prodaja Pšenčnik, manufakturna in modna trgovina Celje, moderno, trepno »Dumping« čisto volneno tkanino za damske obleke, meter po 23 Din.

a— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni film »S križem in mečem« in dve zvočni predigri.

Gospodarstvo

Aktualna vprašanja našega gospodarstva

(Iz poročila predsednika Ivana Jelačina na plenarni seji Zbornice za TOI)

V našem političnem življenju je prišlo tik pred božičnimi prazniki do znatnih sprememb. Gospodarski krogi so z zadovoljstvom pozdravili deklaracijo nove vlade, ki je naglasila, da bo sodelovala z gospodarskimi organizacijami in zbornicami in v vseni sredstvi stremela za tem, da se gospodarstvo zopet počne, ker je njega obremenitev dosegla maksimum. Taka izjava vlade je bila za gospodarske kroge gotovo dokaz pripravljenosti, da hoče vsaj omejiti pretiranost fiskalizma in zavezati porazne posledice deflacijske politike, ki je izpela naše gospodarstvo in vedno bolj zmanjšuje njegovo aktivnost. Vemo, da bo tu treba dolgoletnih naporov, preden se bo mogel položaj bistveno zboljšati. Za nas je važno, da obstoja uvidenost in razumevanje iti drugo pot kakor doslej in riskirati poizkuse, da si gospodarstvo polagoma opomore. V tem pogledu je bilo že mnogo pozitivnih ukrepov. Tudi objavljeni načrti so našli načelno priznanje vseh gospodarskih krogov. Seveda pa imamo glede praktične izvedbe teh načrtov in glede posameznih podrobnosti svoje stališče in smatramo za svojo dolžnost, da to svoje mišljenje v službi interesa splošnega gospodarstva javno povemo v najboljstri nameri, da se naša stvarna opažanja na mero-dajnih mestih uvažujejo.

Vprašanje zadružništva

V zvezi z gornjimi ukrepi je potrebno, da preizčiramo svoje stališče nasproti zadružništvu. Naša banovina je zibelka gospodarskega zadružništva in smo v vseh panogah zadružne iniciative razvili veliko aktivnost, pri čemer je tudi naš trgovski stan igral veliko vlogo. Ničve ne more reči, da bi bili naši gospodarski krogi so-vračni zadružništvu, da ne bi imeli razumevanja zanj ali da ne bi znali ceniti njegove važnosti. S kreditnim zadružništvom smo dosegli popolno avtarkijo in podrobno organizacijo štednje v vseh slojih prebivalstva. Velik del našega zadružništva, ki se peča s kreditnimi posli, pa je bil primoran v zadnjem letu prosti za odlaganje plačil in je imobiliziran. V ostalih delih države pa se je pričelo zadružništvo intenzivneje razvijati šele v zadnjih letih in se je le manjši del zadružnosti iz prirode potrebe. Pretežni del je le improvizacija, osnovana zaradi izkoriščanja posebnih ugodnosti in privilegijev, ki jih dajejo zakonodajalcem nekateri zakoni in nekatere uredbe. To zadružništvo nima globljega korena v narodu in je postalo samemu sebi namen, zato stremi za tem, da čim bolj eliminiira privatno trgovsko in obrtniško iniciativo ter prevzame njihovo vlogo. Tu imamo opravka z nenaravnim pojavom, ki naši gospodarski celoti ne more prinesiti trajnih koristi. Smatramo, da niso zakonske določbe in žrtve iz javnih sredstev za to, da bi krile izgube, nastale zaradi nevedskih eksperimentov. Ugodnosti in olajšave, ki se dajejo zadružam, ne smejo iti tako daleč, da bi izločevale poklicno trgovanje, ki je danes itak potisnjeno v neena-ko borbo in vodi boj za obstanek. Smatramo, da more stvarno uspevati in koristiti gospodarstvu samo ono zadružništvo, ki je vzraslo iz resničnih potreb po klasičnih načelih zadružništva. Tako zadružništvo pa za svoj obstoj ne potrebuje izrednih žrtv in javnih sredstev.

Kreditna politika Narodne banke

Za bodočo sanacijo razmer v našem denarništvu so velikega pomena energični ukrepi, s katerimi je bila januarja razčiščena situacija pri Narodni banki. Vedno smo opozarjali na pogoščenost politike deflacije in dokazovali, da je stvarna vrednost valute odvisna od priuobitne aktivnosti gospodarstva in ne od prazne fikcije pokritja. Sedaj nam je razvoj dal prav. V dobi največje kreditne napetosti je Narodna banka držala nenaravno visoko obrestno mero in je v času največje nelikvidnosti izterjevala kredite, ki so bili odobreni denarnim zavodom, ki so odplačali Narodni banki v zadnjih letih okrog 200 milijonov dinarjev, dočim je banka sama na debelo odpisovala denar, ki ga je izgubila pri raznih industrijah, katerim so bili odobreni krediti brez zadostne podlage. Ako bi Narodna banka povsod poslovala tako, kakor poslujejo njene podružnice v dravski banovini, ne bi moge nastati stomilijonske izgube. Ob koncu lanskega leta je imelo gospodarstvo dravske banovine pri Narodni banki le za 157 milijonov kreditov, to je le ena desetina vseh kreditov. To je za naše razmere nezadovoljivo in bi bilo potrebno, da se tudi našemu gospodarstvu omogočijo večji krediti pri Narodni banki.

Reforma javnih dajatev je v dobi pešanja dohodkov zelo težavna. Razbremenitev se je pričela zaenkrat pri kmetu, za pridobitne sloje pa je važno, da so vsaj v reklamacijskem postopanju uvaževali dokazane primere dohodkov izpod ocenjenega davčnega minima.

Javna dela

Dveletje so se javna dela vršila v mnogo premajhnem obsegu. Najnovejša uredba vlade pa predvideva kredit v višini ene milijarde. Objavljen je tudi že konkretni raspored cestnih del v proračunskem znesku 568 milijonov, od tega 85 milijonov za cestna dela v dravski banovini. Kakor so nam ta javna dela dobrodošla, imamo vendar občutek, da je bil za dravsko banovino predviden nezadosten znesek in bi bilo želeli, da se ta kvota vsaj naknadno poveča. Tudi bi bilo morda pravilneje, ako bi vze-li v gradbeni program utrditve vseh glavnih dovoznih cest do Ljubljane in najbolj frekventirane okolice. Za zvezo Ljubljane s Sušakom, ki je glede na turistični promet najbolj nujna, je predvidenih le 10 milijonov dinarjev, in s to vsoto pač ne bo moglo mnogo storiti. Potrebna bi bila docela nova trasa, ki bi se morala zgraditi po modernih načelih. Gospodarske kroge pa ne zanima samo financiranje javnih del, temveč tudi njih izvedba. Zahtevati mora-

mo, da se pri teh javnih delih porabi le domači material in zaposlijo se domače moči, dela pa bi se morala razpisati tako, da ne bo glavna korist v rokah fiktivnih tvrdki in nevidnih posrednikov, marveč da pride do pravega izraza tudi naše domače podjetništvo. Zato bi bilo potrebno dela razpisati v več odsekih, da jih bodo lahko prevzele tudi srednje in manjše tvrdke. Pospešiti je treba tudi izdelavo načrtov, da ne bomo zamudili najvažnejše gradbene sezone. Pri javnih delih ne smemo tudi pozabiti, da so delovne razmere v dravski banovini manj ugodne nego drugod. Od leta 1930. do 1933. je padlo število zaposlenih delavcev v vsej državi za 17%, v dravski banovini pa za 22%; lani pa se je v vsej državi zopet povečalo število za 5%, v dravski banovini pa le za 4%. Doslej je bil objavljen samo program cestnih gradbenih del, dočim glede železniških zgradb uredba še ni izšla. Tudi tu imamo velike interese in načrte, ki čakajo že desetletja na uresničenje. Zgraditi se mora predvsem manjkajoči del železniške zveze med dolenskim premovalnim bazenom in Zasavjem, to je od št. Janža do Sevnice.

Reforma železniških tarif

V zadnjem času stopa v ospredje tudi reforma železniške tarife. Potniška tarifa je že znižana. V prvem mesecu se cenil povečanje števila potnikov že na 120.000 oseb in bo povzročilo prometa v znatni meri nadomestilo finančni izpadek zaradi nižjih tarif. Gospodarski krogi pa posebno nestrno pričakujejo znižanje blagovnih tarif. Te tarife so že davno prekoračile ono mejo, ki je pri sedanjih cenah še znosna in dopustna. Danes konkurira železnici že primitivni kmečki voz, s katerim se prevaža blago na velike razdalje. Tudi konkurenca borba z motornim prometom, obremenjenim s prekomernimi dajatvami, je pokazala, da ne vodi k cilju, ker se tehnični napredek ne da ustaviti. Železnica je izgubila ogromen del kosovskih pošiljatev, ki so donosale relativno najvišje dohodke. Po najnovejši statistiki je železniški prevoz privatnega blaga, ki plača vozno, znašal leta 1929. 19.2 milijona ton, leta 1933. pa le 10.9 milijona ton in znaša tu zmanjšanje 43%. Padla je tudi gostota blagovnega prometa, ki je bila že prej med najslabšimi v Evropi. Te številke veljajo še danes za presojlo položaja z edino spremembo, da se je lani tonaža povečala za 3 do 4%. Medtem, ko se cene blaga padle zadnja leta povprečno za 30%, je železniška uprava stalno dvigala blagovne tarife. Pot nazaj, ki je brezpogojno potrebna, je mnogo težavnejša, kakor bi si kdo mislil. Potrebni so dalekosežni popusti, ki bodo vsaj za prvo dobo povzročili padec dohodkov, in to pri železniškem proračunu, ki se le s težavo vzdržuje v približnem ravno-vesju.

Kakšne anomalije vladajo v naših prometnih razmerah, naj nam pokažejo naslednji primeri. Prevoz 10 ton bombažnega predvija iz Milana v Sarajevo preko Benetk in Metkovića stane skupaj 8260 Din, dočim stane železniški prevoz istega blaga iz Tržiča v Sarajevo preko Broda 10.310 Din. Iz Dubrovnika ok Skoplja plača inozemsko predivo 5710 Din za 10 ton, dočim stane tukajšnje predilnice prevoz 14.980 Din.

Padec našega narodnega dohodka in davki

Konferenca zbornice, ki se je vršila 24. in 25. marca v Ljubljani, je bila posvečena aktualnim vprašanjem naše gospodarske politike. Ugotovila je predvsem ogromen padec našega narodnega dohodka v zadnjih letih krize. V dravski banovini se ceni padec narodnega dohodka na skoro 3 milijarde dinarjev letno. To je ogromna številka, ki nam najbolj osvetljuje sedanje razmere. Zaslužek premovalnih revirjev je v zadnjih letih redukcije padel za 120 milijonov dinarjev v primeri s prejšnjimi leti polnega obratovanja. Uradništvo in delavstvo je izgubilo eno tretjino svojih rednih prejemkov, kar znaša samo pri delavstvu letno okrog 250 milj. manj zaslužka, pri uradnikih in nameščencih pa nad 300 milijonov.

Pri tem padanju dohodkov se vedno težje občuti davčno breme, kar silil mnoge, da odpovedujejo svoje obrate. Ljubljanska konferenca je zaradi tega ponovno stavila zahtevo, da se mora takoj ukiniti znanj 7% lanske davčne novle, da se ne bo enkrat prirejala pridobitna za tekoče leto po načrtih davčnega minima, ki je lani povzročil toliko razburjenja. V drugem delu se je konferenca bavila s samoupravnimi dajatvami. Tu so bili navedeni primeri, do kakšnih absurdnosti prihajajo v nalaaganju bremen posamezne občine, kako se isti predmet po raznih naslovih dvakrat, trikrat in celo večkrat obremenjuje. Samoupravne dajatve povzročajo notranje carinske meje, otežujejo promet ter podražujejo pogonska sredstva. Reforma samoupravnih financ pa je bila z nedavno uredbo izvršena enostransko. Namesto postavljenega programa zbornice uveljavlja načelo centralnega fonda, v katerega se imajo stekati nove banovinske trošarine in iz katerega bodo prejemale banovine dohodke po številu prebivalcev. Ta ključ je za nas neugoden in zlasti dravska banovina ne bo dobila ekvivalenta za ono, kar bo plačala konsumentu v dravski banovini. Tu se mora najti pravilnejši ključ, če je že potrebna koncentracija banovinskih trošarin v dobi, ko se pripravlja dekoncentracija javne uprave. Za trgovce nastajajo težave, ker se bodo novi trošarinski predmeti precej podražili in bodo trgovci potrebovali zaradi tega večji obratni kapital. Zato je razumljiva želja, da bi se olajšalo plačilo trošarine na popisano blago in bi se omogočilo odlašanje v obrotih, ki bi ustrezali odprodaji zatrošarinjenega blaga.

Bolniško zavarovanje nameščencev in delavcev

Osnovni urad za zavarovanje delavcev v Zasavju je na sili razmatrala ob koncu lanskega leta predložil ministrstvu, da bi se v finančni zakon uvrstil amandament, po katerem naj bi se namesto dosedanjih treh društev blagajni (bolniške blagajne Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, »Merkurja« v Zagrebu in »Mladinec« v Beogradu) osnovale nove blagajne za zavarovanje privatnih nameščencev s fakultativnim članstvom. Za nove blagajne naj bi se uvedli višji mezdni razredi, ki ne bi veljali za zavarovance okrožnih uradov. Nove blagajne naj bi tudi osno-vale posebne fonde za višje zavarovanje, v katere bi morali plačevati vsi člani blagajni poseben prispevek v višini 25% rednega bolniškega prispevka. Ljubljansko društvo, ki ima za seboj že 100 let plodonosnega delovanja in si je pred tremi leti zgradilo najmoderneje urejen sanatorij, bi prišlo že zaradi tega sanatorija v velike težave. Z uvedbo višjih mezdnih razredov bi za delodajalce in nameščence nastala nepotrebna nova bremena. Ljubljanska bolniška blagajna TBPD posluje z najnižjim bolniškim prispevkom v državi (36% nasproti 42% pri ostalih organih Suzorja). Že samo povišanje prispevkov na 42% bi zahtevalo novo obremenitev za 700.000 Din letno. Če bi se pa vrh tega še uvedli višji razredi, bi to povzročilo novo obremenitev 2 milijonov. Naša bolniška blagajna TBPD je kljub nizkemu prispevku še vedno aktivna in je docela nepotrebno uvesti višje dajatve same sate, da bi se dobili višji suficiti za kritje primanjkljajev pasivnih okrožnih uradov. Ker bi bili višji prispevki obla-gatorni samo za zavarovance blagajne, ne pa za zavarovance okrožnega urada, bi delodajalci, ki ne bi hoteli prevzeti novih bremen, zavarovali svoje nameščence pri okrožnem uradu. Že s tem bi bile nove nameščenske blagajne obsojene na postopno likvidacijo.

Zadnji teden pa nas je presenetil Suzor z načrtom povišanja denarnega ekvivalenta za naruralne dajatve pri bolniškem zavarovanju. Sedanja tablica denarnega ekvivalenta naj bi se povišala, in sicer v najvažnejših dveh postavkah od 250 do 542 Din (popolna oskrba s stanovanjem), odno-eno od 200 na 379 Din (popolna oskrba brez stanovanja). To bi pomenilo pomaknitev približno 10.000 zavarovancev našega Okrožnega urada za dva mezdna razreda nazgor in bi povzročilo povišanje letnega bolniškega prispevka, ako se uveljavljaj-nj višji predlog spremembe tablice, do 1 milij. 340.000 Din; ako pa se uveljavljaj minimalni predlog, bi bilo računati s povišanjem 820 tisoč Din. O tem vprašanju so podrobno razpravljali že zbornični odseki.

Borze

12. aprila.

Na ljubljanski borzi so oficijelni tečaji deviz danes ostali skoro nespremenjeni. Deviza iz Amsterdam se je ponovno malo popravila, dočim je Trst popustil. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8.62 - 8.72 (v Beogradu 8.5689 do 8.6689). Angleški funti so v Beogradu notirali 230.70 - 232.80, španske pezele pa 5.40 - 5.50.

Na zagrebškem elektnem tržišču se je vojna škoda trgovala za kaso po 378 in 375 (v Beogradu po 371), za junij na po 372. V ostalih državah vrednotah ni bilo prometa. Zaključki pa so bili v delnicah Priv. agrarne banke po 231 - 232.

Devise

Ljubljana. (Z višeto premijo 26.5 odstot.) Amsterdam 2984.30 - 2978.89, Berlin 1756.08 - 1769.95, Bruselj 742.49 - 747.56, Curih 1421.01 - 1428.08, London 212.35 - 214.41, Newyork 4355.42 - 4391.74, Pariz 289.60 - 291.03, Praga 183.42 - 184.52, Trst 363.14 - 366.22, Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.62 - 8.72.

Zagreb. Amsterdam 2964.30 - 2978.90, Berlin 1756.08 - 1769.95, Bruselj 742.49 do 747.55, London 212.35 - 214.41, Milan 363.14 do 366.23, Newyork kabl 4377.43 - 4413.74, ček 4355.48 - 4391.74, Pariz 289.60 - 291.03, Praga 183.42 - 184.52, Curih 1421.01 do 1428.08.

Curih. Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 14.9650, Newyork 309, Bruselj 52.2250, Milan 23.6250, Madrid 42.2250, Amsterdam 208.70, Berlin 124.35, Dunaj 58.10, Stockholm 77.15, Oslo 75.20, Kobenhavn 66.80, Praga 12.9150, Varšava 58.25, Atene 2.90, Carigrad 2.40, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv kliringu.) Beograd - London 25.95, Milan 44.40, Newyork 535.33, Pariz 35.44, Praga 22.22, Curih 173.27, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elektri

Ljubljana. Vojna škoda 371 - 373, 7% investicijsko 75 - 77, 8% Blair 77 - 79, 7% Blair 67 - 68, 4% agrarne 45 - 47, 6% begluške 65 - 66.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 373 - 374, za april - maj 372 den., za junij 372 - 373, za julij - avgust 373 - 375, 4% agrarne 47 den., 7% Blair 67 - 67.50, 8% Blair 76 - 79, 7% Drž. hipotekarna banka 70.50 - 72.50; delnice: Narodna banka 5890 den., Priv. agrarna banka 231.50 do 232, Seferana Osijek 160 bl.

Beograd. Vojna škoda 374 - 374.50 (371), 7% investicijsko 78 - 78.50 (78), 4% agrarne 47.50 - 48.25 (48), 6% begluške 65.25 - 66.25 (66.25), 8% Blair 77.50 den., 7% Blair 66.75 den., 7% Drž. hipotekarna banka 70 - 72, Narodna banka 5890 - 5490 (5170), Priv. agrarna banka 231.50 - 234 (231 - 232).

Blagovna tržišča

LES.

+ Ljubljanska borza (12. t. m.) Tendence za les mlačna. Zaključeni so bili 4 vagoni remeljnov.

ZITO

+ Ljubljanska borza (12. t. m.) Tendence za žito stalna. - Nudi se (vse franko nakladarna postaja): pšenica: baška. 78 kg. po 126 - 128; banatska. 78 kg težka po 124 - 126; oves: slavonski 98-100; korusa: baška po 69 - 71; banatska po 65 - 67; moka: baška in banatska »0« po 200 - 220; baška »2« po 180 - 200; baška »3« po 160 - 180; otrohi: baški debeli 95 - 100. - Tendence za žito stalna, Promet slab. - Pšenica: baška potiska 126 - 128, slavonska 128 - 130; sremska in baška 121-123; banatska 120 - 123. - Oves: baški, sremski in slavonski 86 - 88. - Ječmen: baški in sremski. 65/66 kg 125 - 130; jari. 67/68 kg 135 - 140. - Korusa: baška in sremska 67 - 68; banatska 64 - 65. - Moka: baška in banatska »0« in »0« 187.50 - 210. »2« 167.50 - 190; »3« 147.50 do 170; »4« 130 - 142.50; »7« 105 do 110; »8« 75 - 78. - Filol: baški in sremski beli. brez vrč. 2% 130 - 135. - Otrohi baški in sremski v intasih vrčah 78 - 80; banatski v jutastih vrčah 76 - 78.

Meinl Kava

SPECIAL-mečianica

Najboljše srednjeameriške kave
1/4 kg Din 30-50

Julio Meinl
uvoz kave
ustanovljeno 1862

Iz življenja na deželi

Iz škočje Loke

Škofjeloška podružnica SPD sklicuje svoj letošnji redni občni zbor v turek 30. t. m. v posvetovalnici mestne hiše Mestni trg 16.

Z Jesenic

a— Kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 8. zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri popoldne) velfilm »Noč v Benetkah«. Dodatek: najnovejši žurnal.

Iz Tržiča

a— Dramatični odsek Sokolskega društva v Tržiču uprizori v nedeljo 14. t. m. ob 20. pod vodstvom brata Dobrina Petra »Turške kumare«. Pričakujemo velik obisk. V soboto 6. t. m. so gostovali pri nas bratje iz Radovljice z opereto »Studentje smo«. Obisk je bil prav dober. Vsi smo bratom Radovljčanom hvalečni za užitek.

Iz Hrastnika

a— Kino Sokol predvaja drevi in jutri v nedeljo film iz indijskega življenja »Sin Indije« in tednik.

Iz Ptuja

a— Kino predvaja drevi ob 20. uri in jutri ob pol 19. in pol 21. velfilm »Tuncel« s Pavlom Hartmannom. Predigra kulturni film in Fokstov tednik.

OKOL

Cesta v polarni svet

Mimo laponskih naselbin in severnih tunder v dežele polnočnega sonca — Norveška se odpira tujskemu prometu

Iz Osla, norveške prestolnice, so izgradili že prvi del velike avtomobilske ceste, ki bo vodila naravnost do mesta Kirkenesa oziroma Vadsöja ob Varangerskem fjordu in po vsej priliki tudi do

najsevernejšega evropskega mesta

Hammerfesta. Od izhodišča do končne postaje bo merila ta cesta najmanj 1500 km. Zgradili jo bodo v širini kakšnih 8 m po najnovejših načelih cestne gradnje, tako da bo promet po njej čim udobnejši in hitrejši.

Vzroki, da so se odločili zgraditi to veliko cesto, so različni. Predvsem so odločili

gospodarski razlogi.

Norveška nujno potrebuje prometne žile, po kateri bi bilo mogoče prevažati zlasti

ribje bogastvo iz severnih krajev na jug. Končne točke nove avtomobilske ceste ležijo tudi v ozemljih, kjer se koncentrirajo

norveško kitolovstvo

in kjer predelajo do 12.000 ogromnih kitov na leto, da razpošljejo potem njih končne produkte po vsem svetu. Tu, v severovzhodnem predelu Norveške, ob finski meji, ležijo tudi glavni kraji za lesno trgovino z ruskimi in finskimi tržišči ob Belem morju. Ladje prihajajo sicer tudi v Varangerski fjord, a morajo pri tem obpluti Severni rt, kar je zvezano z znatno izgubo časa.

Če se bo cesta podaljšala še do Hammerfesta, bo dobiček s časom še večji.

Velik delež za zgraditev te ceste pa imajo tudi tujsko-prometni ozir. Norveška dela že dobro propagando za obisk svojih

polarnih krajev, a nova cesta jih bo otvorila

tujskemu prometu

še na povsem drugačen način. Saj ni malenkost, če bo lahko dosegel dežele polnočnega sonca iz Osla po štiridnevni nad vse udobni avtomobilski vožnji skozi predele, ki se po lepoti in prvobitnosti lahko merijo s katerokoli izmed

najlepših dežel na svetu.

Skozi gozdne pokrajine, skozi globoko zasekane doline, mimo mogočnih skandinavskih gorskih velikov in ob še mogočnejših ledenikih pojde ta pot do višine 1500 m, dalje skozi severne tundre in mimo skromnih laponskih naselbin. Na naravne ovire se ne bodo ozirali. Po potrebi bodo predrli gore, premostili reke, odstranili cele griče, samo da pojde cesta čim bolj ravno in hitro svojemu cilju naproti.

Zasedanje Zbornice TOI

Na plenarni seji je prvič sodeloval novoustanovljeni gostinski odsek

Ljubljana, 12. aprila.

Danes dopoldne je imela naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo svojo prvo letno plenarno sejo. Ta seja je bila zlasti pomembna zaradi tega, ker je prvič sodeloval tudi novoustanovljeni gostinski odsek zbornice, ki šteje, kakor znano, osem članov. Ob navzočnosti 51 zborničnih svetnikov je predsednik zbornice g. Ivan Jelačin ob 9.30 otvoril sejo. Pozdravil je zastopnika banke uprave, svetnika g. Borštnerja. Pred prehodom na dnevni red so bile poslano pozdravne brzojavke trgovinskemu ministru dr. Vrbanicu in banu dravske banovine dr. Dinku Pucu. Predsednik je nato poročal o ustanovitvi gostinskega odseka, ki si je na svoji prvi seji izvolil za predsednika g. Cirila Majena, restavraterja v Ljubljani, in za podpredsednika g. Stefana Čoha, restavraterja v Rožaki Slatini. G. Ciril Majen je s tem postal na podlagi zborničnih statutov član zborničnega predsedništva.

Položaj našega gostilničarstva

Na pozdravne besede predsednika se je pričnovalo zavaljati predsednik novoustanovljenega gostinskega odseka g. Ciril Majen, ki je obenem podal kratek referat o pomenu gostinstva v našem narodnem gospodarstvu in za naše javne finance. Skoro 30 milijonov Din proračuna dravske banovine gre skozi roke gostinskega stanu. Enako sliko vidimo pri občinskih proračunih, kjer je odstotek še večji. Te številke dovolj ponazorijo vlogo, ki jo igra gostinstvo v našem gospodarstvu. Zato je bila upravičena zahteva po ustanovitvi posebnega odseka v naši skupni zbornici.

Gostinstvo je velik odjemalec pridelkov kmetijstva ter raznih obrtnih in industrijskih panog, ne smemo pa iz obsega prometa napačno sklepati na višino zaslužka. Po statistiki mednarodne hotelske zveze je razvidno, da ostane gostinskemu podjetniku od potroška gostov komaj 8%, ostalih 92% pa odpade na javne davke, trgovino, industrijo in obrt. V naši javnosti vlada po pogosto docela napačni nazor o višini zaslužka gostilničarjev in se zaradi tega nahaja gostilničar pogosto v navzkrižnem ognju med konsumentom in vinogradnikom, ki ne upošteva, da se n. pr. vino na svojem potu od nakupa do nadrobne prodaje podraži za 230%, in na tej podražitvi še ni prav nič udeležencem gostilničar, ker gre ta podražitev predvsem na račun javnih davkov, prevoz, režijo itd. Noben stan ni obremenjen s tolikim številom davkov, taks, dajatev itd., kakor naš gostilničar. Nova uredba v ureditvi in ustanavljanju gostinskih obratov nalaga gostilničarju številne dolžnosti, med drugim tudi glede poslovnih lokalov. Baš zaradi tega pa se nahaja gostilničarstvo sprito našega davčnega sistema v težkem položaju, ker se zaradi večje števila lokalov prekomerno obdavčuje z minimalnim davkom.

Kako važen faktor je gostilničarstvo v našem gospodarstvu, nam kaže statistika, ki beleži v dravski banovini 6000 gostinskih obratov, kjer je zaposlenih najmanj 30.000 oseb. V gostinski stroki v dravski banovini je investiran več nego ¼ milijarde Din. Najvažnejša pa je gotovo vloga gostinstva v tujskem prometu in si brez dobro urejenih gostinskih obratov sploh ne moremo predstavljati tujeskega prometa. Ogromni so zneski, ki jih v ta namen žrtvujejo gostinski obrati za propagando in reklamo in za investicije. Novo ustanovljeni odsek se zaveda velike važnosti in odgovornosti svojega dela v zbornici. Interesi našega gostinstva se bistveno nikjer ne križajo z interesi ostalih panog, zato bo gostinski odsek nastopal kot sestavni del celote te zbornice z najboljšo voljo koristiti celotnemu gospodarstvu.

Na izvajanja g. Majena je ponovno reagal predsednik Jelačin, naglašajoč, da ga iskreno veseli, da imamo v naši sredi tudi gostinski odsek, ki bo lahko uspešno izvrševal svoje naloge. S to okrepitevijo naše zbornice je še bolj dokrepljena naša solidarnost v boju za skupne zbornice. Statuti naše zbornice omogočajo kakor drugim odsekom tudi gostinskemu odseku, da lahko uveljavlja svoje posebne zahteve v obliki ločenih mnenj. Nato je predsednik g. Ivan Jelačin podal svoje predsedniško poročilo, o katerem poročamo na drugem mestu.

Oddaja javnih del

Obširen referat o oddaji in izvedbi javnih del je podal zbornični svetnik g. Ivan Bricej. V uvodu svojega referata je omenil, da je vsota 35 milijonov Din, ki je za cestna dela od skupne vsote 568 milijonov namenjena dravski banovini, sicer znatna vsota, vendar še vedno premajhna, ker ne ustreza številu prebivalstva, niti naši davčni moči. Glede na važnost tranzitnega prometa preko dravske banovine in tujeskega prometa sploh, kakor tudi glede na industrijski značaj naše pokrajine, bi morala naša banovina dobiti najmanj 70 do 100 milijonov. Vhod v naše državo je baš v dravski banovini, preko katere vodi cesta na naše Primorje. Vrata v Jugoslavijo so torej v dravski banovini in po to do Jadranskega morja gre od zapada preko naše banovine. Zato je treba ceste v drav. banovini prvenstveno zgraditi, da lahko omogočimo tujcu, da pride po čim krajši poti do Jadranskega morja. Glede vrstnega reda cestnih del pa bi se morale najprej ugotoviti in tlakovati ceste, ki so najbolj frekventirane, in sicer Ljubljana - Medvode, Ljubljana - Črnuče, Ljubljana - Vrhnika in Ljubljana - Laveča, prav tako tudi ceste okrog Maribora. Cesta Ljubljana - Brod naj se zaenkrat tako popravi, da bo avtomobilski promet sploh mogoč. V ta namen naj se porabi predvideni znesek 10 milijonov Din. Takoj pa moramo prijeti s traširanjem nove velike avtomobilske ceste Ljubljana - Sušak, ki bi pri svoji dolžini 160 km stala okrog 200 milijonov Din. Cesta Ljubljana - Sušak ima za našo državo vsaj toliko pomena kakor mednarodna cesta Beograd - Subotica, ker je to cesta vodnica na naše Primorje. Glede izvedbe javnih del je referent poudaril, da se morajo ta dela izvršiti po vseh načelih solidnega in racionalnega dela, predvsem pa z materialom, ki ga ni treba uvažati. Iz cementa in kamna lahko zgradimo najboljše in najcenejše ceste in je napačno naziranje, da je dober samo asfaltna cesta. Po mnenju strokovnjakov bi morali 50 odstotkov investiranja denarja pri asfaltnih cestah dati inozemstvu. Pri napravi cest iz betona ali kamenitih kock, torej iz domačega materiala, bi ves denar, ki bi šel za investicije, ostal doma. Da pridejo tudi naši manjši podjetniki do dela, naj bi se razpisala cest-

na dela v manjših odsekih do 5 milijono Din proračunskega zneska, tako da bo mo goče prijeti z delom na več krajih naenkrat. Birokratski postopek pa je treba rešiti na minimum in revidirati pogoje ki so služili za razpis ceste Beograd - Subotica. Ti pogoji so bili taki, da so se licita ogle udeležili samo trije ponudniki.

V imenu nadzorstvenega odbora je podal zbornični svetnik g. Lavtazar poročilo o razpisnem zaključku, ki je bil soglasno sprejet z razrešeno generalnemu tajniku g. Ivanu Mohoriču. Pri naslednji točki dnevnega reda je bil z nekaterimi spremembami, ki jih je predlagal zbornični podpredsednik g. Josip Rebek, sprejet poslovnik Zavoda za pospeševanje obrti pr Zbornici za TOI. Sledile so volitve v širši odbor zavoda in so bili na predlog g. predsednika Jelačina izvoljeni v ta odbor gg.: Rebek, Zadravec, Bricej, Volk, Windischer, Vrečar, Krejci, Sirc, Kavčič, Pintar, Majcen in Berlič.

Naš izvoz lesa v Italijo

O naših odnosih z inozemstvom so sle dila trije referati. Zbornični svetnik go spod Senčar je poročal o težkočah naših izvoznikov sadja, zlasti v prometu z Nem čijo, kjer smo v pretekli sezoni izkoristili le majhen del odobrenih kontingentov. Zbornični svetnik dr. Rekar je poročal o težkočah našega izvoza lesa zlasti gleda na uvedbo uvoznih kontingentov v Italijo. Uvozni režim, ki ga je uvedla Italija za jugoslovnsko blago v višini 100 odst. lan skega uvoza, daje zelo varljivo sliko, ke je ta kontingent le na videz 100 odst. Ugodnost kontingenta se da izrabiti le n podlagi lanskega uvoza v istem razdobju. Italijanski izvoznik, ki slučajno lani ni v določenem razdobju uvozil jugoslovnske ga blaga, ali si ne more preskrbeti lanskil carinskih dokumentov, tudi letos ne mora dobiti dovoljenja za uvoz. Tako prehaja trgovina v roke onih italijanskih trdč, k so lansko leto forsirale uvoz pred uvedbo povišanih carin. Velik del solidne trgovine je izigran in je odvisev od italijanskih uvoznikov, ki izrabljajo svoj položaj. Ka kor je podoba, se začneja kupčija s carin skimi boletami. Tako se pogosto zahtevu carinjenje na Reki, vse drugo oskrbi Spe diler. Upoštevanj pa je tudi okolnost, de je lani v tem času zaradi povišanja uvoz nih carin in preferenc v korist Avstrije naš izvoz po 24. aprilu posebno v relaciji za Zgornjo Italijo občutno padel. Tako je na stala v razdobju maj-junij 1934, ki bo merodajen tudi za letošnji uvoz, praznina. V zadnjih mesecih je Slovenija sicer izvozila znatnejše količine v Vzhodno Afri ko (okrog 4000 vagonov), to blago pa je šlo le za trenutne vojaške svrhe, in je po treba sedaj saturirano, tako da se ne sme mo zaradi tega vdajati iluziji, da pride no va konjunktura. Če ne upoštevamo navidezne abesinske konjunktura, je položaj na italijanskem trgu zelo slab in so izgle di zelo neugodni. Nujno je potrebno, de se naše trgovinsko razmerje z Italijo čim prej uredi, kajti če bo ostal sedanjí pro vizoriz še 3 mesece, bo izgubila dravska banovina svojo glavno izvozno sezono. Upoštevati pa je tudi okolnost, da je Zgornja Italija, ki prihaja za izvoz v Slo venijo edino v poštev, zaradi tarifarnih preferenc postala skoro izključna domena Avstrije in Rusije. Referent se je obširne pečal tudi z vprašanjem obračunavanja vred nosti lire, ki gre na škodo naših lesnih izvoznikov.

Končno je zbornični svetnik g. Klun po dal še poročilo o težkočah pri obmejnem prometu z Avstrijo, ki postajajo vedno neznesnejše. Sledil je referat zborničnega svetnika g. Bahovca o davčni praksi in o samoupravnih bremenih, o čemer bomo še poročali.

Samostojni predlogi

Pri zadnji točki dnevnega reda so bili sprejeti številni samostojni predlogi. Zb. sv. Bruderman je postavil predlog o potrebi znižanja poštnih tarif zlasti za pakete in o potrebi spremembe davčnega zakona glede rentnine, da bi se rentnina odmerila samo od onih obresti, ki jih upnik, de jansko prejme. Zb. sv. g. Dolinsek je stavil predlog glede raztegnitve policijske ure v tujkoprometnih krajih in mestih, zb. sv. g. Majcen pa glede ureditve oddajanja sob po privatnikih. Zb. sv. g. Šušteršič je predlagal gotove spremembe čl. 58. uredb o ustanavljanju in ureditvi gostinskih obra tov, zb. sv. g. Stiglar je postavil predlog gle de potrebe ojačenja železniške proge v Kamnici, da bo mogoč promet tudi s 15-ton skimi vagoni, zb. sv. Pinter pa glede po trebe spremembe železniške tarife pri kla sifikaciji pošiljk železnice. Zb. sv. Stanko Lenarčič je opozoril na težkoče, ki so na stale pri našem obmejnem prebivalstvu zaradi prepovedi izvoza in uvoza italijan skih lir, ki jih je pri nas v obmejnem pasu za okrog 600.000 in jih lastniki ne mo rejo vnovčiti. V daljših izjavah je zbor nični podpredsednik g. Rebek orisal stan je našega obrtnega nadaljevalnega sol štvja, ki se bori s finančnimi težkočami, in je stavil predloge za ureditev tega vpra šanja. Nadaljnji samostojni predlog je stavil zbr. sv. Windischer glede šušmar stva, zbr. sv. Zadravec glede poslovnega davka na moko, zb. sv. Klun glede kmeč ke zaščite, zb. sv. Bučar glede potrebe zni žanja banovinske in občinske trošarine na vino in mošt, zb. sv. g. Čok glede potrebe kopalskih redov v naših zdraviliščih, zb. sv. Goričar glede potrebe omejitev pri iz dajanju obrtnih dovolj za gostinske obra te, zb. sv. g. Dolničar glede zabav, ki jih naj dovolijo oblastva prirejati tudi gostil ničarjem, in zb. sv. Berlič glede rigoroz ne postopanja pri dovoljevanju vinoto čev pod vejo.

Pred zaključkom dnevnega reda sta zb. sv. gg. Vrečar in Zadravec predlagala re solucijo obrtnega odseka zbornice, ki pra vi, da obrtništvo z interesom zasleduje težnje glede postavitve obrtniških kandi datov za skupščinske volitve, vendar ne more pripustiti, da bi se sporazumi glede političnih kandidatov delali v zvezi ali celo na račun sestave obrtniškega zastopstva v Zbornici za TOI. Obšobito odklanja, da bi se pri takih pogajanjih dajale kakršne koli koncesije ali sklepele odločitve glede sistema zborničnega predstavnštva.

Kupujte domače blago!

Množica žensk, a en sam otrok!

V pariški bolnišnici Beaujon so te dni z veliko slovesnostjo krstili li prvega stanovalca, ki je v njeni porodnišnici ugledal luč sveta

Plin po naravni poti

Drzni, a uspešni eksperimenti v Bakuju in v Doneški kotlini

V bližini Bakuja so napravili te dni prvi poskus, da bi vzgali petrolejsko ležišče pod zemljo in po cevah dovedli pline industrialnim svrham. Listi poročajo, da je poskus uspel in da je uprava te naravne pridelovalnice plina dobila že naročila za dolge plovinode

S to metodo si je mogoče prištediti milijarde, kajti z običajnim vrtnanjem za petrolejem je mogoče izkoristiti komaj 20

Z A P I S K I

Zlo ni več tako veliko, ko dobimo pogum, da ga prenesemo.

★

Kdor se ne sramuje priznati, da se je zmotil, priznava, da je sedaj pametnejši, nego je bil prej.

★

Kdor ostane skromen, ne pri hvali, temveč pri graji, je v resnici skromen.

★

Neumnost je povedati vedno vse, kar misliš, a zahrbtnost povedati, česar ne misliš.

Besede so zdravila, ki zelo koristijo, če jih zmerno uporabljáš.

★

Le tisti ravna pametno in ljubeče proti samemu sebi, ki si daje voljno svetovati, poučevati se in posvariti.

★

Pticam ne moreš zabraniti, da bi ti ne letele nad glavo, pač pa jim lahko zabraniš, da bi ti na glavi gnezdile. Isto je s hudimi mislimi.

★

Človek lahko drugemu napravi veselje, srečen pa postane vsak lahko le po samem sebi.

★

Star izrek pravi: Ljubezen pričinja pri sebi. A baš zato, ker bi moral človek samega sebe najbolj ljubiti, naj ne počenja dejanj, ki bi mu bila v škodo.

Sloni grade piramido

Radža marapurski se je odločil, zgraditi si po egiptškem vzoru piramido, ki bo dosegla višino 40 m. Gradili bodo samo domačini in ogromnih kvadratov ne bodo vlekli traktorji in stroji, temveč samo Indijci in sloni. Radža šteje ta čas 81 let in upa, da bodo piramido dovršili še pred njegovo smrtjo.

7850 km na smučeh

V Arhangel'sk je te dni dospela ekipa ruskih smučarjev, ki so prevallili pot od Bajkalskega jezera na smučeh. Dolžina potovanja je bila 7850 km in smučarji so ga obvladali v 131 dneh. V Arhangel'sku so jih sveda sprejeli s svečanostmi, ki se spodobijo takšni vztrajnosti in takšnemu rekordu.

Ženske policistke v Parizu

Kakor smo poročali, so v Parizu sklenili osnovati poseben oddelek policistk. Te dni sta prvi dve pariški policistki nastopili službo. Občleni sta bili v mornariško modro obleko in s klobukom, ki sliči skavtskemu. Njiju naloga je nadzorovanje vhodov v dekliske liceje, na postaje in trge.

odstotkov naravnega petrolejskega zaklada, 80 odstotkov ga gre v zgubo. Teh 80 odstotkov lahko dobe sedaj na novi način. Najzanimivejše pri tem poskusu pa je bilo to, da so začeli petrolejski viri okrog poskusnega mesta, ki so jih smatrali že za povsem izčrpane, spet dajati »tekoče zlato« in da so postali rentabilni.

Podoben poskus so napravili v Doneški kotlini pri Lisičansku s podzemeljskim razplinjenjem premoga. Tehnični proces še ni popolnoma izdelan, toda ruski listi pišejo, da postane v dvajsetih letih polke rudarja premogarja samo še zgodovinski pojem!

Tudi pri nas se množe pristaši sirove, prirodne hrane!

»Kuhanje in pečenje uniči v hrani vitamine, hormone, minerale, sploh najvrednejši del hrane, tako pravijo.

In to je res!

Vendar smo mi že od nekdaj navajeni na šunke, klobase, piške, razne pečenice in slično ter se ne moremo tako lahko »preorjantirati« na sirovo hrano.

Zlata sredina je najboljša.

RADENSKA

daje toliko raznih mineralov v prvobitnem, prirodnem in nespremenjenem stanju. Vežimo utile cum dulce.

Zlata sredina je najboljša.

Tragedija plesalca

Od carskega baleta do bednega varietéja

V Parizu se bori s smrtjo, s štirimi krogli v prsih eden izmed članov bivšega ruskega carskega baleta, ki je svoječasno zbujal pozornost v umetniškem svetu in v

svetu velikašev.

Šele sedaj so njegovi bivši tovariši in tovarišice, ki so se v dnevih sijaja poročile z velikimi knezi in drugimi mogočniki stare Rusije, postali pozorni na njegovo bedno usodo

in mu skušajo vsaj materialno priskočiti na pomoč.

Zigmunt Kohanovski je bil roditelj na Ruskem Poljskem in je že kot deček imel srečo, da je prišel v slovito

carsko baletno šolo

v Petrogradu, takoj ko jo je dovršil, pa so ga sprejeli v carski balet sam. S svojo ne navadno lepoto in sposobnostjo se je prelinil v prvo vrsto carskega baleta, ki je veljal in velja še danes za

čudo svoje stroke,

plesal je pred carjem in njegovo družino,

pred večino evropskih vladarjev.

Ko je izbruhnila revolucija, je zbežal tudi Kohanovski in je pristal, kakor večina odličnih ruskih beguncev, v Parizu. Diaglev, tudi eden izmed vodilnih ruskih plesalcev, je kmalu začel zbirati družino najboljših ruskih plesalcev in plesalk, a v tej elitni družini ni bilo Kohanovskega. Menda so mu

intrige in ljubosumje

zaprl vrata do nje. Skušal je potem prodreti sam, toda ni uškal priznanja. Dolgo se je boril in padal nižje in nižje, končno je lahko nastopal samo še na odrih drugovrstnih varietéjev in še tam v

stranskih vlogah.

Borba mu je razbila moči, njegova umetnost je tudi trpela, nekega dne mu je pošel pogum in si je v svoji bedni sobi pogal štiri krogle v prsi. Kakor rečeno, so se sedaj končno

le spomnili nanj

— a ni verjetno, da mu bodo mogli še kaj dosti pomagati.

0 roki in nogi

Pravila, ki naj bi se jih držale ženske in moški

Lepe roke imaš lahko po naravi, za negovane roke moraš skrbeti sam in sama.

Med glavnimi stvarmi pri lepi roki so čisti nohti. Žal, prenese le malokatera roka pregled v tem pogledu.

Tudi nohte je treba gojiti »v skladu z osebnostjo«. Mnogim ljudem se bleščeči se in lakirani nohti ne podajo, vsem pa so primerni lepo obrezani in motno lesketajoči se nohti.

Roka, posebno ženska, mora biti bela in mehka. V ta namen se pozabi na kremo, ki jo koža hitro vsrka, po vsakem umitju rok. Poleg pudra in črtila imaš s seboj lahko zmerom majhno dozico s kremo za roke. Majhna paličica, ki rabi za potiskanje nohtne kože nazaj in za čiščenje nohtov, te tudi ne bo obtežila.

Cesta uporaba četke za nohte tem ne more škoditi, prav tako ne čiščenje s superoksidom ali še bolje s citronovo lupino. Izvrsten recept za bele roke slove: pol steklenice kolinske vode, en četrt steklenice citrónovega soka, en četrt steklenice glicerina. V primerih, da je potrebno daljše negovanje rok, so priporočljive

ponoči udobne rokavice iz usnja, ki jih znotraj namažeš s kremo. Zoper trdovratno rdečo roko so na razpolago posebne kreme in zvečer tekoči pudri, ki jih nanesesh na vlažno roko preko tenke plasti kreme. Mlilo za roke naj bo vedno dobro in naj ima svež vonj.

★

Ne samo higijena, tudi moda zahteva sedaj negovanje nog, že zaradi globoko izrezanih sandal brez nogavic, kakršne nismo dandanes kaj radi v poletnem času.

Nohte na nogah je v nasprotju z nohti na rokah obrezati ravno in čim krajše.

Proti prehudemu znojenju nog imamo celo vrsto preizkušenih domačih sredstev. Najbolje se obnese jutranja kopel nog v vedru mrzle vode ali pod mrzlo prho. S čestim pudranjem nog se obranimo tudi nadležnih kožnih izpuščajev, ki jih povzroča znojenje. Podplate si vsak drugi dan namažeš z raztopino formalina v vodi. To sredstvo pa pri majhnih razpoklinah v nogi peče. Koristno je tudi pogostoma izmenjati nogavice in čevlje.

R. L. Stevenson:

SAINT-YVES

Prigode francoskega ujetnika na Angleški.

»Kakšno hudičovo delo je to?« je zagrmel in z jeznim glasom poklical stražo na kup.

Kakor bi trenil, smo bili na nogah; druge svetilke in drugi vojaki so se gnetli pred šotorom; neki častnik se je preril skozi množico. Sredi nas vseh je zleknelo ležalo velikansko, nago, okrvavljeno telo. Nekdo je bil odel Goguelata z rjuho, a ta jo je bil, ko se je zviljal v bolečinah, spet vrgel s sebe.

»To je umor!« je zarjovel častnik. »Jutri vam pokažemo, kaj se to pravi, preklete zver!«

Ko se Goguelata pobrali in položili na nosilnice, nam je s poslednjim naporom veselo zaklical v slovo.

3

Major Chevenix stopi na prizorišče, in Goguelat ga zapusti

Goguelat je bil očitno izgubljen; zato niso trčili časa s tem, da bi ga zasliševali, dokler je bil še zmožen odgovorjati. Sam je opisal vso reč tako, da je izvršil samomor, ker se je bil naveličal gledati toliko Angležev okoli sebe. Zaman je zdravnik zatrdil, da o samomoru ne more biti govora, sodeč po značaju in smeri rane. Goguelat je odgovarjal, da je iznajdljivejši, kakor drugi mislijo; uprl je orožje v tla in se vrgel na konico — »takoisto kakor Nebukadnezar,« je dodal, obračaje se k pomočniku, in pomežiknil z očmi. Zdravnik, majhen, gizdav, rdečeličen mož dokaj nestrpne pravi, je zmerjal, se posmehoval in klet bolnika. »Popoln pogan!«

je kričal. »Če bi vsaj mogli najti orožje!« Ali o tem ni bilo duha ne sluha.

Lahko si mislite, da nas visoka gospoda, ki je videla ranjenca tako stanovitnega, ni pustila pri miru. Spet in spet so nas klicali na zasliševanje, zdaj posamez, zdaj po dva in po tri. Grozilo so nam z vsemi mogočimi in nemogočimi kaznimi in nas zapeljavali z najneverjetnejšimi obljubami. Ali Goguelatova smrt je ostala skrivnost. Takšni so bili cesarjevi veteranci!

Jaz sam sem odšel z vsakega zaslišanja z vihrajočimi zastavami; zasedanja preiskovalnega sodišča so minevala kakor napec, ki se živa duša ne zmeni zanj. A vendar so me nazadnje razkrinkali — mene, ki me je celo moj nasprotnik branil.

Tretje jutro po dvoboju — Goguelat je še vedno živel — se je spet približala ura francoske lekcije majorja Chevenixa. Ta posel sem imel rad — ne morda zato, ker mi ga je major plačeval — v resnici sem dobival samo po osemnajst penzij na mesec, zakaj Chevenix je bil skopuh — ampak zato, ker sem cenil njegov zajtrk in v nekem smislu tudi njega samega. Bil je vsaj omikan človek, zale postavbe in za majorja presenetljivo mlad; šest čevljev ga je bilo, korenjak je bil da nikoli takega, in oči je imel čudno jasne in sive. Nobene telesne napake ni bilo na njem, a težko bi rekel, da je bil obli vti, ki ga je zbuja, prijeten. Morda je bil od sile negovan; bilo ti je, kakor da bi ga spremljal duh po mitu. Vsekako je bil tudi kar preobzdan in premrzel. Niti mladostnega ognja niti vojaške hitrosti ni bilo čutiti v tem častniku. Njegova prijaznost je bila hladna, da žaljivo hladna, in njegova premissljnost te je spravljal ob potrpljenje.

Popravl sem njegovo nalogo kakor po navadi in zaznamoval šest napak.

»Hm, šest!« je dejal in pogledal zvezek. »To je res neumno!

Nikoli ne bo kaj prida znal.«

»O pač, saj izvrstno napredujete!« sem odvrnil. Poguma mu seveda nisem hotel jemati, čeprav je kazal prirojeno nezmožnost za učenje francosčine. Vsekako je treba v to nekega ognja, a major Chevenix je bil ugasil svoj ogenj v milnici.

Odložil je nalogo, naslonil podbradek v dlan in me jasno, resno pogledal.

»Mislim, da bi se rajši kaj pomenila,« je začel.

»Na voljo sem vam,« sem odvrnil, čeprav sem sam pri sebi vztrepetal, zakaj slutil sem, o čem bova govorila.

»Že nekaj časa mi dajete te lekcije,« je nadaljeval, »in izkušnja me nagiblje k najboljšemu mnenju o vas. Imam vas za gentlemana.«

»Za to čast se smem res potezati, gospod,« sem odvrnil.

»V tem času ste spoznali tudi vi mene; ne vem sicer, kako vam ugajam, a morebiti se takisto nagiblje k mnenju, da sem pošteni.«

»O tem ne more biti dvoma,« sem odgovoril in se naklonil.

»Izvrstno! Kaj je torej s tem Goguelatom?«

»Saj ste slišali včeraj mojo izpovedbo pred sodiščem,« sem pričel. »Spal sem na svoji postelji...«

»Seveda, seveda, slišal sem vašo izpovedbo pred sodiščem. kakopak,« mi je segel v besedo. »Lahko bi vam celo ponovil večino vaših besed. Vendar: ali res mislite, da verjamem vaši izpovedi?«

»Potem mi ne bi nič bolj verjeli, če bi vam jo zdajle ponovil,« sem odvrnil.

»Nemara da se motim — saj bova takoj videla — a prepričan sem, da mi boste zdaj marsikaj povedali, preden zapustite to sobo,« je dejal.

Skomignil sem z rameni.

V največji izbiri in vedno sveže
kakor tudi razno drugo južno
sadje in zelenjava

Pogačarjev trg
knezoškofijska palača

Zahtevajte ponudbe!

POMARANČE

le pri specialni
uvozni trgovini

M. STELE & I. PIELICK

Največja izbira!

Kvalitetno blago!

LIMONE

trgovina s sadjem
na debelo

Ljubljana

Najnižje cene!

S P O R T

Primorje I. : Amater

Ker Primorje potrebuje treninga za rezerve liginskega moštva, je povabilo v goste simpatične Trboveljane, ki se bodo predstavili po daljšem presledku ljubljanskemu sportnemu občinstvu. Gostje Primorja so zelo opazen nasprotnik na svojem terenu, kar so že večkrat izkusili ljubljanski vodniki, ko so gostovali v Trbovljah. Prošlo nedeljo je premagal svojega rivala SK Trbovlje, kar pomeni, da je moštvo v dobri formi.

Primorjansko prvo moštvo je odlična enajstorka, ki zna navdušiti svoje pristaje z lepo igro, zato se pričakuje lepa in napeta borba. V prvi predtekni ob 13.30 bodo nastopili najmlajši Primorjani proti mladini Slovane, ob 14.30 pa juniorsko moštvo Primorja in SK Meste. Za SK Meste bo to prva poskusna tekma za vstop v veliko družino jugoslovanskega organiziranega nogometa. Vstopnina minimalna.

Danes in jutri:

III. veliki propagandni table tenis turnir ZSK v dvorani »Sloga« za prehodni pokal g. min. dr. Marušiča.

Številna udeležba tekmovalcev, zanimive borbe. Posetite!

Prvenstvene nogometne tekme II. razreda:

Igrišče Slovane ob 14.15: Mars : Jadran, ob 16: Grafika : Slovan.

Igrišče Korotana ob 10.15: Korotan : Reka, Igrišče Mladike ob 10. Mladika : Sloga.

Igrišče Primorja ob 10: Svoboda : Slavija, Borbe za točke v II. razredu so zmerom bolj zanimive. Obiščite igrišča!

Službeno iz SO pri LNP

(S seje s. o. II. t. m. — Dalje.)

Na znanje se vzamejo pravočasno vlozene prijave ss.: Lukežiča, Vidica, Ramovša, Jordana in Mrdjenja iz Ljubljane; Frankla, Nemeca, Vesnaverja, Bizjaka in Kopicja iz Maribora; Vebela in Seila iz Celja; Arharja iz Zagorja; dr. Brandla iz Čakovca; Turka iz Murske Sobote. — Naknadno, t. j. po določenem roku, so se prijavili ss. Wagner, Oberlindner in Ochs, ter so se njihove prijave oddale s. o. pri JNS v oddelcu.

Prijavljeni savezni sodniki morajo sporočiti tudi številko prejšnje sodniške izkaznice. Kot sodniški kandidati so se prijavili:

Benedetič Stanko, Jamnik Ciril, Drašler Ivan, Pišek Matija, Macoratti Ladislav, Jokiš Milan, Jurkas Viktor, Pečar Stane, Nemec Ludvik, Strah Janko, Logar Stanko, Novak Ivan, Koser Jože, Kosirnik Mirko, Gužina Aleksander, Sancin Gvido, Dorčec Ivan, Kos Emil, Ehrlich Emil, Bašin Romeo, Makovec Rudolf, Sketelj Janko, Hudales Franc, Vrhovnik Vladimir, Kralj Ivan, Camernik Anton, Kuret Marjan, Sancin Savo, Oven Franc, Jurman Franc, Škerlj Pero, Stiglič Ante, Kačar Drago, Prešeren Stane, Boštjančič Franc, Bončina Franc, Steiner Karol, Kosec Janez, Zupančič Franc, Goli Jakob, vsi iz Ljubljane; — Klippstättler Julij, Peteln Erh, Kaspar Josip, Kager Eric, Dasko Anton, Senica Rudolf, Perin Hinko, Klaniček Ivan, Konić Josip, Hrešček Viljem, Kokot Josip, Pušenjak Vladimir, Lorber Kurt iz Maribora; Hobacher Viljem, Stoklas Franc, Svetek Andrej, Hrastnik Valentin, Mahkovec Josip, Regner Andrej, iz Celja; Lipar Peter iz Mengša; — Bezenšek Anton, Gernedi Milan iz Litije; Božič Adalbert, Rajtmajer Mirko, Lunder Dušan, Krljkar Zane iz Trbovelj; — Müller Lado, Flis Matija, Martelanc Miro iz Lomže; Szabo Stefan, Straus Stane iz Šošanja; — Pečar Matko iz Sevnice in Mandić Slavko iz Zaloga.

Morebitne utemeljene prigovore proti pristupitvi k izpitu naj klubi odnosno funkcionarji in savezni sodniki predložijo v 14 dneh sodniškemu odboru pri LNP — Ramovš, tajnik.

Službeno iz poverjenosti sod. odbora pri OLNLP Celje. Vsi klubi na področju morajo vse dopise za delegiranje sodnikov nasloviti do nadaljnjih odredb na naslov: Lsip Vebela, Celje, Askerčeva 3/I. Delegi-

ra se k prijateljski tekmi Hrastnik : Atletik v nedeljo ob 10. g. Ureh, stranska sodnika k prvenstveni tekmi Čakovečki SK : Celje v nedeljo ob 16. pa gg. Vozliš in Pleteršek. — Začasni poverjenik

Drobtine. Upravni odbor Zbora neodvisnih nogometnih sodnikov je včeraj izdal odlok o razpustu svoje organizacije. — Osijska Slavija in seveda vneto občinstvo pripravljaja Hajduku, kakor pravijo, krepko revanšo. To pot bo nastopil spet znani reprezentant Lechner, ki je dolgo počival zaradi rane v kolenu. — FC Graz in München bi rada gostovala v Jugoslaviji. Prvi se je dogovoril z Gradjanskim za srečanje na velikonočni ponedeljek. — 16. maja bo v Varšavi mednarodna reprezentativna tekma poljske hazenske družine z jugoslovensko. — V prvenstvu čl. nogometa vodi Slavija z eno točko naskoka pred Sparto, prav tako v Italiji Juventus pred Ambrosiano.

Čakovečki SK : SK Celje. Jutri ob 16. bo na Glaziji gornja podsavezna prvenstvena tekma. Ker so gostje v zelo dobri formi, bodo morali Celjani zaigrati enotno, smoteno in zelo pozitivno, če si bodo hoteli prihraniti neprijetno presenečenje. Ker je to obenem edina podsavezna prvenstvena tekma v Celju v pomladanski sezoni, vlada zanj v Celju in okolici veliko zanimanje. Sodil bo ss. g. Ramovš. Ob 10. bo na igrišču pri »Skalni kleti« v Celju zanimiva prijateljska tekma med Hrastnikom in Atletiki Sodnik g. Ureh.

SK Korotan, Kranj, igra jutri na Jesenicah z Bratstvom za prvenstvo Gorenjske. Korotan sicer še vedno sigurno vodi na čelu prvenstvene tablice, ker pa je dobro znana jeseniška borbenost, elan in vztrajnost, bo tekma na višku. Korotan bo popeljal s seboj močno četo navijačev. Odhod z vlakom ob 13.

Razpis medkubuske tekme v amuku v Savinjskih planinah na velikonočni ponedeljek. Start ob 11. na Savinjskem sedlu (2008 m), cilj pri Frischaufovem domu na Okrešlju (1400 m). Višina razlika 600 m, dolžina proge 3500 m. Tekmuje se po pravilih IZSS. Pravico starta ima vsak tekmovalac, ki se izkaže z verifikacijsko legitimacijo. Prijavnina 10 Din. Prijave je treba poslati do 19. t. m. na Smučarski klub, Celje, g. Ervin Gračner. Naknadne prijave se sprejemajo v nedeljo zvečer v Frischaufovem domu, kjer bo tudi žrebanje startnih števil. Najboljši tekmovalci prejme bronasti kip smučarja in častno diplom, drugi in tretji umetniško diplom in praktično darilo, najboljši tekmovalci Smučarskega kluba Celje prejme diplom. Srečne razmere so na Okrešlju zelo ugodne in je na podlagi preko 2 m zapadilo 80 cm novega snega. Frischaufov dom na Okrešlju bo oskrbovan od 14. t. m. dalje. Vabimo vse klube, da se udeležijo te tekme s svojimi tekmovalci in zainteresirajo tudi druge smučarje na krasni smučski svet okoli Okrešlja. Opozorjamo tudi na alpski smučarski tečaj, ki bo en teden po praznikih.

ZNNS, sekcija Ljubljana. Plenarni sestanek drevi ob 20. pri »Struklju«. Udeležba strogo obvezna. Pfundner.

Komisariat ZTTP (službeno). Vzame se na znanje dopis ZSK Hermesa o presnovi kluba v ZSK. Odobrijo se pripisane propozicije za III. veliki propagandni turnir. Verificira se s pravom takojšnjega nastopa za ZSK Djinovski Vajo (Ilirija) in Turner Franc.

ASK Primorje (nogometna sekcija). V nedeljo igra druga juniorska garnitura z juniorji Slovane. Igralci naj bodo ob 13. v garderobi. Ob 14. mora biti na igrišču prvo juniorsko moštvo zaradi tekme s SK Meste. Ob 16. igra prvo moštvo prijateljsko tekmo z Amaterjem iz Trbovelj. Vse postavbe so na sekcijski deski pod tribuno.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Za gostovanje v Celovcu se opozarja I. moštvo na objavo v članski knjigi. Gostovanje rezerve v Radomljah je odgodeno. Juniorji igrajo o veliki noči dve tekmi z juniorji celovškega Atletik SK. Posejajte redno trening! Jutri ob 10. tekma z Mladiko. — Old boys, danes ob 16. trening za vse člane.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Sigurno naj se javita danes ob 20. do 21. pri Kočarju Mokorel in Cebolin. Rezerva jutri ob 8. na igrišču. Sestanek danes ob 20.15. — Motociklistična sekcija priredi ju tri ob 13. ob lepem vremenu izlet v Go-

renjo vas nad Škofjo Loko, na gorsko progo, kjer ob sekcija 30. maja priredila medkubuske motociklistične gorske dirke. Vabljeno vsi simpatizerji-motoristi. Zbirališče Gasilni dom v Šiški.

SK Sloga. Danes točno ob 19. sestanek vseh nogometašev v lokalni. Določitev postav! — (Lahkotletska sekcija). V nedeljo ob 8.30 pred kopališčem Ilirije sestanek tekačev, ki so določeni za stafetni tek Kranj — Ljubljana. V kopališču Ilirije je skupna garderoba, ob 9. odhod s avtomobilom na progo.

SK Reka. Jutri ob 15.45 naj bo I. moštvo v garderobi Korotana na Rakovniku (tudi Korle, Broni, Bojan Z.) Rediteljsko službo vršijo isti kot na Jadranu. Čas tekme v službenih objavih. I B moštvo igra ob 10. na našem igrišču, moštvo postavi Dane in Lojze. I. juniorji igrajo ob 10. na Rakovniku.

JASO. Danes in jutri ekskurzija na Zelenico! Vožnja četrtinska. Zbirališče ob 15.15 na glavnem kolodvoru. — Člani, ki so fotografirali pri tekmah v Planici, naj prepuste svoje negativne za pr dni organizaciji. Po kopiranju jih vrnemo. Oddajate jih pri vratarju univerze na naslov: JASO (Prezeli).

Alpinistična kola — nadaljevalni tečaj. Grupe sobota, nedelja ob dogovorjenem času na dogovorjenem mestu.

Zbor kola jahačev in vozačev

je bil pred dnevi v dvorani Kmetijske družbe. Predsednik g. dr. Luckmann je uvodoma v zbranih besedah spomnil našega prerano umrlega Viteškega kralja Aleksandra I. Ureditelja. Članstvo se je v znak sožalja dvignilo in zaklicalo »Slava!«. Sledilo je poročilo o živahnem delovanju preteklega leta. Odbor se je v vsakem oziru potrudil, da poživlji konjski sport. Društvo je imelo 20 sej in 4 članske sestanke. 2 skupna izleta v večjem obsegu. S strani civilnih in vojaških članov je bila udeležba zelo dobra. Večernih sestankov v jahalnici je bilo zaradi mile zime samo 11, jahalne vaje je vodil g. dr. Hudovernik.

Društvo si je zagotovilo prostor za jahanje na prostem na prejšnjem ilirijanskem igrišču, kjer bodo vsako sredo ob 18. jahalne vaje. Jahalni prostor je zelen travnik, očiščen kamenja. Postavljene so tudi prepone, tako da mora članstvo prostor ves dan nemoteno uporabljati. Dne 19. avgusta lani je priredilo društvo veliko konjsko galopno in jahalno dirko na Bledu. Obisk je bil jako zadovoljiv, hitrostni uspehi pa niso bili dobri, ker je dirkališče slabo, dasi je bil konjski material prav dober. Dirko je poselila tudi Nj. Vel. kraljica Marija s 3 princ. Dne 8. decembra je priredilo društvo Military jahanje. Udeležba je bila 15 jahačev, med katere so bile

razdeljene po vrstnem redu 4 nagrade: 1. poročnik Hočevar, 2. Bojan Sever, 3. poročnik Povhe in 4. ga. dr. Luckmannova. Društvo šteje 78 članov. Dolgoletnemu poštvovalnemu častnemu članu g. Turku društvo iskreno čestita k 70 letnici.

Blagajnik g. Janušič je poročal o društvenih financah. Kolo je kljub hudim časom, dragemu vzdrževanju konj in malenkostnim prispevkom aktivno. Na predlog revizorja g. Kocjana je bila blagajniku soglasno izrečena razrešnica. Pri volitvah, ki so sledile, je bil za novega predsednika znova izvoljen artiljerijski general g. Pekić in dopolnila so se nekatera izpraznjena mesta v upravnem odboru.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlažnost v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

12. aprila
Ljubljana 7, 762.1, 10.4, 80, NI, 7, —, —; Ljubljana 13, 757.5, 20.5, 43, WSW, 3, —; Maribor 7, 760.8, 9.0, 80, 0, 6, —, —; Zagreb 7, 761.2, 13.0, 80, W, 2, 8, —; Beograd 7, 761.5, 17.0, 60, 0, 4, —; Sarajevo 7, 765.2, 7.0, 60, 0, 5, —; Skopje 7, 763.5, 13.0, 90, 0, 0, —; Kumbor 764.1, 11.0, 90, 0, 4, —; Split 7, 763.0, 16.0, 50, S, 3, —; Rab 7, 762.9, 14.0, 60, SE, 4, —; Rogaska Slatina 7, —, 9.0, 95, SE, 0, —, —; Temperatura: Ljubljana 21.5, 9.2; Maribor 24.0, 9.0, Zagreb 26.0, 12.0; Beograd 25.0, 13.0; Sarajevo 25.0, 4.0; Skopje 26.0, 6.0; Kumbor 21.0, 11.0; Split 22.0, 14.0; Rab 18.0, 12.0; Rog. Slatina 23.0, 8.0.

Za jugoslovanski patent št. 7217 od 1. februara 1930 na:

»OV RATNIK“ („Kragen“)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj. ponudbe na: inž. Milan Suklje, Ljubljana, Beethovnova ul. 2. 3624

ŠPEDICIJA TURK LJUBLJANA

prevzema

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon Interurban 24-59. Vilharjeva c. 23 (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili.

Telefon Interurban 21-57. Masarykova c. 9. (nasproti tovarnega kolodvora)

Čitajte „Jutrove“ male oglase, ki imajo vedno uspeh!

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Umri nam je naš predobri brat in svak, gospod

Andrej Boucon

tovarnar stolov in posestnik

dne 12. aprila po težki bolezni.

Pogreb bo v nedeljo, dne 14. aprila 1935, ob ¼ 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Sokolska ul. št. 18, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 12. aprila 1935.

3621

Žalujoči.

Grd nos

saka da bi vam grožnja življenja? — Z aparatom »ORTHODOR« popravite zanesljivo zakrivljen, debel, širok, dolg, edelast, top, gomoljast nos. Iščite, da daste obrazu tako lep in plemenit teras. Ortopod se da prirediti precizno vsaki obliki in velikosti nosu; dam, gospodov in otrok. 90 Din. Rdečico nosu in obrazu odpravite danes tako pocenostno kremo za polnjenje »A« Din 50. — Original Schröder-Schnecko razpolaga »OMNIA« oddelek 1/6, Zagreb, Gunduličeva ulica 8/I. — Poština pri plačilu vnaprej 7 Din, po poštne povzetju pa 14 Din.

Zahtevajte brezplačno ilustrirani cenik!

ZAHVALA

Za izraze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega nepozabnega ata, soproga in tasta, gospoda

Franca Žagarja

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni rodbini Matko Kunejvi za ves trud in tolažilne besede, gospe Strletovi za njeno požrtvovalno delo, dalje vsem darovalcem cvetja in vencev, zastopnikom Barutame in Kamniku, orožništvu, finančni kontroli, predsedniku mestne občine g. Fran Kratnarju, g. dr. M. Matjašiču ter vsem, ki so našega nenadomestljivega ateka spremlili na njegovi zadnji in toliko pregodnji poti.

3620

Žalujoči ostali.

